

Montreālas Latviešu
Biedrības
ZINOTĀJS

ISSN 0227 - 2423

2001. GADA JŪNIJS

MONTREALA, KVEBEKĀ

53. GADA GĀJUMS

NR. 6. (627.)

Piada 800

CILVĒKA BĒRNS

Pirms gadiem rakstnieks Jānis Klidzējs uzrakstīja darbu ar nosaukumu Cilvēka bērns par jauna latgalieša dzīvi un režisors Jānis Streičs to iemūžināja filmā. Abi tie pilni sirsnības un Latgales (Latvijas) ipatnību. Varam priecāties, ka mums ir šādi veikumi, kas parāda gara un kultūras dzīves cildenumu un cilvēcību. Diemžēl, dzīves īstenošana ir daudz citādāka. Cilvēka bērnam šodienas pasaule bieži ir pārāk skarba. Par to jau žēlojamies ne tikai Latvijā, bet visās pasaules malās, Ķīnā, ka mēs it kā zinām iemeslus, kas to izsauc. Pirmā vietā liekam ģimenes vērtību nojaukšanu un vaļīgas dzīves veidu pieļaušanu. Driestam jautāt, vai tad, tiešām, neko nevaram darīt, lai lietas uzlabotos. Vai tad netiek pievērsta pietiekama uzmanība šim svarīgajam jautājumam? - Nu, tiek, bet tomēr cilvēka bērns šodien parāk bieži dzīvo neiedomājamus un nožēlojamus apstākļos. Tas nozīmē, ka mēs, kā cilvēki, pie visa tā kaut kur un kaut kā esam atbildīgi. Kādās likumbās šī atbildība slēpjas? - Par to mums katram ir savi ieskatī, bet reizē gandrīz visi esam vienis prāti, ka cilvēka bērnam šajā pasaulē varētu klāties labāk, ja pats cilvēks nebūtu tik nežēlīgs un neiecietīgs pret savām atvasēm, savas dzimtas, tautas, valsts un cilvēces turpinājumu.

Visvairāk pārestību notiek tieši ģimenēs. Vecāki nereti neprot savus bērnus audzināt, bieži atstāj pavalā, atļauj vairāk, kā vajadzētu. Izrēķinās ar vardarbību un citām pārestībām, pat bērnus ievainojot un nogalinot. Nav jābrīnās, ka cilvēka bērns bēg no mājām, mūk vēl skarbākā pasaulē, kuņģā tam nesagatavotam uzbrūk dažādi spēki, kas viņu izmanto savtīgām interesēm. Ilgus gadus esam lepojušies ar savu patieso tieksmi savus bērnus izglīt, tādējādi nodrošinot tiem gaišākas dzīves dienas. Tādēļ, varbūt, mūs ir musinājis un sapinājis bērnu stāvoklis šodienas sadzīvē. Un kamēr tas nav skāris mūsu pašu ģimeni, viegli aizbildināties ar to pašu veco izteikumu: "Tā nu tas ir, bet reizē es tur neko nevaru darīt." Pēdējā laikā tomēr darītāju netrūkst, kas iet bērniem palīgā visdažādākajos veidos, un par to varam patiesi priecāties.

No tautas pastāvēšanas puses vēlamies, lai mums, latviešiem, būtu vairāk bērnu, kā viņšaulē aizgājušo - pozitīvā dzimstības likne. Drebināties par latvju tautas nākotni un dažkārt pat gandrīz vai apgalvojam, ka tādas tai nav. Tas nu izklausās pavisam nesavaldīgi. Risinājumu un ieteikumu netrūkst par to, kā lietas vērst uz labu. Tāpat atziņu, kāpēc neiet tā, kā vajadzētu. Brīvais padoms parasti skan: vajadzēja darīt tā, kā mēs savā laikā darījām, bez plašāka ieskata patreizējos apstākļos un vainas uzvelšanas vecākiem un ģimenei. Diemžēl, vide un sabiedrība jeb kuņģa bērna attīstībā un dzīvē spēlē lielu lomu. Vai esam jautājuši, kādas ir mūsu attiecības ar mūsu, tā saucāmo, nākotni? Vai spējam uzklaut mūsu bērnu patiesās vēlmes? Vai spējam ar tiem sarunāties kā cilvēks ar cilvēku, ne vienmēr kā audzinātāji un pamācītāji? Tie ir tikai daži jautājumi, kas nāk prātā, kad jāpiemin cilvēka bērns, kam jādzīvo paša cilvēka radītos džungļos, kuņģos viegli nomaldīties un pazust no ierastā apgrozīšanās loka.

Kanadā ik gadu pieaug pazudušo bērnu skaits. Tas viena gada laikā pārsniedzis 63 tūkstošus! Lielāko daļu pazudušo pievāc kāds no vecākiem vai ģimenes locekļiem. Daudz bērnu, it kā meklējami laimi, pamet mājas un nokļūst pilsētās, kur tiem trūkst piemešanās vietu. Tādēļ tos nemitīgi pievāc visādas bandas un cita veida izmantotāji, pat reliģiskas kustības. Un kad nu cilvēka bērns šajos žņaugos ir nonācis, viņam no tiem izklūt gandrīz vairs nav iespējams. Viņš ir ievirpojis tāda veida sadzīves apli, kur pārraudzība ir skarba un ekonomiski ievirzīta tā, ka par

visu ir jāmaksā visdažādākajos veidos. Vecākiem par to parasti nav nekādas jēgas. Kad lietas īstēni atklājas, bieži vien ir jau daudz par vēlu.

Pat tādā labklājības zemē, kāda ir Kanada, gandrīz puse bērnu dzīvo nabadzībā. Jā, dzīvo! Mums tas ir nesaņemami, un tomēr tā tas ir. Te nepalīdz jaunie dzīves apstākļi. Lai tiktu no bērna vaļā, mudinām to skatīties televīziju, ko paši vairs nebūt negribam darīt. Televīziju ir atvietojuši smadzeņi - datori. Laika kavēklis tur ir vēl interesantākas spēles, internetu ieskaitot, kas var saistīt cilvēka uzmanību tik tālu, ka citam vairs neatliek laika. Un te nu mūsu bērni mūs pašus pieveic ar savām jaunajām zināšanām, kuņģas apgūst un izprot daudz ātrāk un veiklāk. Novirzīt pieejamo materiālu tiem ir tīrais nieks! Cits jautājums ir: vai viss tur pieejamais un lietojamais ir derīgs. Un ne jau tikai bērniem. Bērni mums ir jāargā ne tikai no svešiniekiem, bet arī tuviniekiem ar dažādām perversām interesēm un iedomām. Un tā tas, ja tā īstēni jautājumā iedziļināties, bijis arī agrāk, kā to apliecina Plātons un Sokrāts no senās pasaules laikiem. Pat uz bērnu uzraudzītājam - auklitēm nevaram paļauties.

Kāda laime, ja bērna izglītošanas gaitā gadās labi skolotāji, kas savā lielajā darba slodzē spēj pievērst uzmanību bērnam - cilvēkam. Tieši skolās šobrīd bērnam uzbrūk visādas nelaimes. Ja tu neesi tāds, kā mēs, tu te neiederēsi. Ja nedari tā, kā mēs darām, esi vārgulis. Arī skolas bieži vien kļūst par īpašiem cilvēka radītiem džungļiem, kuņģos cilvēka bērnam uzbrūk visādas briesmas, ar kuņģam iepazīstamies tikai tad, kad tās ir skārušas 'manu' bērnu. Tādēļ ar gandarījumu jāatzīmē Montrealas un citu latviešu skolu ilgā pastāvēšana ārzemēs. Tā ir apliecinājums tam, ka var būt citādi - gaiši un ar milestību! Bērnu sirdis atsaucas!

Mēs vēlamies, lai latviešiem dzimstība pieaugtu, bet reizē ir vietas pasaulē, kur to cenšas ierobežot. Viena no tādām ir Ķīna, kur ģimenē driest būt tikai viens bērns un priekšroka top dota zēniem. Ziemeļamerikas kontinentā cināties pret un par abortiem. Ķīnā visu to kontrolē valsts. Valsts ierēdņi izšķiras vai nākamais zidainis dzīvos jeb mirs ar formaldehīda iešļircinājumu smadzenēs. Ārstam vai bērna saņēmējai jāpilda likuma pants! Tragiski, bet nenovēršami. Arī mēs sakām: "Viņi ir par daudz. Briesmas ir lielas, ka viņi pārņems pasauli. Viņi zina, ko dara. Labi, ka tā!"

Mēs uztraucamies par iekļaušanos/integrāciju kādā sabiedriskā, kultūras un tautas vidē. Uzskatām to par draudu. Kvebekas patreizējā valdība, kas tik norūpējusies par savas valsts veidošanu un franču valodas un kultūras uzturēšanu, sagaida, ka visas etniskās minoritātes kļūs par Kvebekas frančiem! Tur nav ne mazāko šaubu. Un tā nu cilvēka bērnu ar visādiem veidiem velk uz citu cietskāni, bet kuņģā nepareizs uzvārds var novest pavisam citās attiecībās ar isto uzvārdu nesējiem. Pasaulē politiski bieži dzirdēts arguments, arī mūsu vidū. Laimīgā kārtā, mēs šeit, Kvebekā, valodu apgūšanu uzskatām par ieguvumu, kas mūsu bērniem paveļ plašākas iespējas. Un vai nav tā, ka cilvēka bērnam šīs iespējas ir galvenais nodrošinājums savai dzīvei, kas mums ir dota tikai viena - izdevība to izveidot un kopt ne tikai sev, bet arī citiem par prieku.

Tā nu cilvēka bērns meklē un atrod savu vietu šajā pasaulē, kas ir atšķirīga tautas un nāciju valstīs, kuņģu pamatī un pieeja kultūrai atšķiras. Ēteriskā pasaule nepazīst valstiskās robežas. Tā nu cilvēka bērns, gribot negribot, kļūst arī šīs pasaules loceklis, tāpat kā mēs, latvieši. Un

pēc ilgākas neredzēšanās Jānis varētu teikt Pavilam: "Pāvil, Pāvīl, kā tu esi pārmainījies!" Vai cilvēka bērns to apzinās, ka aizvadītajā gadsimtā tas ir mainījies uz visiem laikiem un pat nepazīšanai? Tādēļ J. Klīdzēja un J. Streiča Cilvēka bērns mums, vismaz vecākai paaudzei, ir tik tuvs un pazīstams, bet, protams, ne visiem. Tāda nu tā pasaule ir, kurā cilvēka bērnam, vienai kuņģam, jādzīvo. □

☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺

JĀŅU NAKTS

Kad diena visgaļākā un ziemeļu baltā nakts tik īsa, ka riets sniedz roku ausmai, latvietis kopš nezināmiem laikiem svin svētkus, kuņģiem līdzīgus grūti atrast citur.

Neviens cits isti arī nevarēs atminēt Jāņu nakts skaitumu un tās neizteicami mistisko burvību, kā vien tas, kas redzējis šo nakti latviešu zemē. Un kas latviešu zemes isākajā naktī, vasaras burvības, vīstošo zāļu un apiņu smaržas sagūstīti, ir ligojis jāņuguns gaismā, to vairs neapzīlbinās pasaules lielpilsētu starmeši, bet domas trauksies atpakaļ uz Latvijas zemi, lai cik tālu kāds būtu aizklidis.

Šo nakti gaidot, latvietis ienes savās istabās bērzu un ozolu meijas, appušķo klētis un kūtis pilādžu zariem, darina vainagus. Viņš šai naktī grib līdzināties tam dabas un auglības spēkam, kāds ir visapkārt. Šis spēks izlaužas gaviļejošās dziesmās. Skaļais, un reizē tik savādi skumjais ligo sauciens sasauca ar senču ligo tālos gadu simtepos. Kalnos un pakalnos mirgo jāņugunis, kas, liekas, sasauca ar tām ugunīm, kas šini nakti degušas gadu simtus tālā senatnē.

Un šai naktī uzzied teiksmainais papardes zieds. Katrs rets dārgums ir jāmeklē - tā arī šis.

Pats latviešu Dieva dēls Jānis apciemo pļavas, tīrumus un sētas. Kaut Jāņu nakts ir īsa, viņš apmeklē visus, kur vien daudzina viņa vārdu. Daudzi, jo daudzi jāņubērni izsēti visā plašā pasaulē. Bet - Jāniša kumeļš ir žirgts, un tam pārvarāmi ir kalni, ir jūras. Viņš būs tur, kur skanēs senais ligo.

Un svešumā esot - kad nospodrināsims savus, jau bieži vien aizsūbējušos atmiņu logus, mēs ieraudzīsim savas zemes un tautas Jāņu nakti pārļaicīgā spožumā. Tālumi izzudis. Ap mums būs šī nakts, kādu mūsu tauta svinējusi nemināmās paaudzēs. Svešumā ne visur mēs varēsim iedegt jāņugunis. Tās nebūs arī tik spožas kā Latvijas pakalnos. Tāpēc iedzināsīm tās savās domās, savās dvēselēs. Aiziesim paši un aizvedīsim jaunās audzes, kas mūsu zemi nav vēl redzējušas, uz mūsu dzimtenes mūžam dzīvo teiku - Jāņu nakti.

Spītējot visam, tālūmam, ikdienai un gadiem, atdzīvināsīm kaut daļu no šīs nakts teiksmainības, jo mēs esam šīs tradīcijas mantinieki un citādi nevarām būt. □

Ilmārs Zelmenis,
Toronto

☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺

VIEDOKĻI

KURP TURPMĀK LATVIJA AMERIKĀ?

Pēdējās LNAK (Latviešu Nacionālās Apvienības Kanādā) padomes sesijās jautājums par Latviju Amerikā atkārtoti pārrunāts un izraisījis viskarstākās debates. 1998. gada rudenī, vairāku valdes locekļu, ieskaitot mani, prombūtnē LNAK valde piešķīra Latvijai Amerikā līdzekļus, it kā par \$ 10,000 nopērkot izdevniecības Amber Press akcijas. Līdz ar to Latvija Amerikā kļuvis par sabiedrisku īpašumu. Tās izdevniecības vadība ir atteikusies sniegt atklātu finansiālu pārskatu, vienam otram pat aizbildinoties, ka mazākuma akciju turētājiem šādas tiesības neesot. Atliek norādīt, ka Ontario "Business Corporations Act" norāda,

ka Ontario inkorporētām akciju sabiedrībām (tāda ir Amber Press) ir jāsniedz gadskārtējie finansiālie pārskati visiem akciju turētājiem.

Prasība pēc atklātības šajā jautājumā LNAK sesijās ir bijusi pareiza. Tā nav bijusi uzbrukums avīzei, nedz mēģinājums to graut. Tieši otrādi. Atklātība ir izejpunkts, lai nodrošinātu Latvija Amerikā nākotni.

Neesmu viens no tiem, kas uzskata, ka Latvija Amerikā un citi latviešu laikraksti ārzemēs uztverami kā privāti uzņēmumi, par kuņģu likteni mēs varam būt vienaldzīgi. Dzīvot spējīga prese ir nepieciešama, lai uzturētu latviešu sabiedrību gan Kanādā, gan citur. Un vajadzības gadījumā sabiedrībai ir jābūt gatavai iesaistīties, kā tas, piemēram, notiek Eiropā ar Brīvo Latviju.

Pie reizes es gribu norādīt, ka tradicionālā prese, laikraksti, kuņģus drukā uz papīra un izplata pa pastu, nav vēl atvietojami ar alternatīviem saziņas un informācijas apmaiņas līdzekļiem, piemēram, interneta ziņu slejām. Atskaitot izplatīšanu, interneta izdevumiem ir līdzīgas problēmas - līdzstrādnieki un reklāma, t. i. finances. Varu tikai norādīt uz nesen pārtraukto LaiksOnline.com. Tāpat LatviansOnline.com, lai gan ar interesantu saturu, iznāk tikai, apmēram, reizi mēnesī. Tur ir mazāk ziņu, bet dažādi raksti un informācijas avotu uzrāde. Tāpat Sveiks "chat" grupa ir pavisam kas cits. Ir toties jāatzīst, ka arvien vairāk tieši Latvijas ziņas tiek iegūtas ar internetu, piem., ikdienu pat noklausoties Latvijas radio ziņas un noskatoties Latvijas televīzijas ziņu pārraides.

Nē, mums prese ir vajadzīga. Tā ir jānostāda uz pareiziem pamatiem, atbilstoši šodienas vajadzībām un iespējām. Apskatisim konkrētus veidus, kā varam uzlabot Latviju Amerikā, lai avīze iegūtu plašāku atsaucību. Še es negribu runāt par pēdējo gadu iekšējām administratīvām nebušanām, kas, šķiet, tiek kārtotas.

Pirmkārt, ar savu politisko līniju Latvija Amerikā kalpo tikai vienai mūsu sabiedrības daļai. Īpaši, ja runājam par Latvijas politisko notikumu attēlojumu. Avīzes slejās nepārādās mūsu Kanadas latviešu sabiedrības domu dažādība par notikumiem Latvijā. Piemēram, par pilsonības referendumu pirms pāris gadiem, tagad par Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā un par Latvijā izdoto vēstures grāmatu vidusskolām. Liekas, ka LA redakcija uzskata, ka avīze ir "pareizās" līnijas noturētāja, tādēļ necenšas kultivēt domu daudzveidību. Kāpēc avīzē neievēst dzīvas debates ievadrakstos? Lai vienu nedēļu lasītājus izaicina, nokaitina, sajūsmo un sadusmo Modris Lorbergs, bet otro - Brunis Rubess un trešo - kāds cits.

Otrkārt, LA uzsvars pārāk bieži ir uz notikumiem Latvijā. Notikumi šejienes sabiedrībā parasti atrodami tālākās lappusēs. Latvija ir jālidzsvaro ar šejieni.

Mani pārsteidz, ka LA vairāk neizmanto intervijas. Laiks jau kādu laiku regulāri pārspeļ interesantas intervijas no Latvijas preses, bieži ar arzemes latviešiem. LaiksOnline.com lapās parādījās interesantas intervijas ar jaunāko gadu ASV austrumkrasta latviešu māksliniekiem. Vai Kanādā esam mazāk interesanti?

Man liekas, ka vairums Toronto latviešu pazīst "Toronto Sun" avīzes skaistules un skaistuļu lielformāta bildes. Mēs kaut ko līdzīgu varētu darīt, uzsvērot garīgo nevis fizisko. Mūsu sabiedrības bagātība ir tās cilvēki. Kā būtu, ja katru reizi parādītos kāda cilvēka - sirmgalvja, pusmūža, studenta, jaunieša vai bērna lielformāta fotogrāfija ar īsu aprakstu par šī cilvēka dzīves gaitām, pieredzi, sasniegumiem un centieniem?

Toronto igauņu avīze jau daudzus gadus ievieto rakstus angļu valodā. Tie atspoguļo igauņu un mūsu sabiedrības realitāti, kurā ienākuši daudz sveštautiešu. Tiem ir jāatrod sev kaut kas LA.

Sports! Kamēr visa Latvija aizrāvusies seko valsts hokeja vienības gaitām pasaules čempionātā, LA par to gandrīz klusē. Pagājušā gada uzvarai pret Krieviju un šī gada uzvarai pret ASV vajadzēja parādīties LA pirmajā lappusē, turklāt ar lielām fotogrāfijām. Nebija. Diez' vai tas tāpēc, ka pusei no izlases ir krievu uzvārdi, lai gan starp šiem "krieviem" ir tādi, kuriem mātes ir latvietes. Vienam pat vectēvs dienēja Latviešu leģionā. Par Latvijas hokejistu līdzjutēju vilni, kas ar sarkanbaltiem karogiem, nokrāsotām sejām un hokeja kreklīm ik gadu ieņem to Eiropas pilsētu (kas saka, ka Latvijas jauniešiem nav nacionāla apziņa?), kur notiek čempionāts. Par to raksta Eiropas prese un nesen arī "New York Times". Tad vēl ir Latvijas olimpisti, riteņbraucēji, futbolisti, bobsledisti, biatlonisti, motokrosisti... Mums viņu centieniem būtu jūsmīgi jāseko, jo viņi ievēd Latvijas vārdu pasaulē un palīdz veidot Latvijas tēlu. Un kamēr angļu futbola huligani, apmeklējot sacikstes Eiropā, kaujas un demolē, mūsu līdzjutēji ar pretiniekiem dejo, dzied un iedzeļ Ķelnes ielās! Tieši sports saista jaunākās paaudzes Kanadā. Tādēļ, varbūt, tieši sporta ziņas varētu pasniegt angļu valodā.

Vietējās avīzēs ir Dzīves stila ("Life Style") nodaļas. Kāpēc ne LA? Katru nedēļu gan latviski, gan angļiski varētu parādīties latviešu virtuves noslēpumi, t. i., receptes. Tāpat miklas bērniem, krustvārdu miklas un jautājumi un atbildes (par vēsturi un ģeogrāfiju).

Esam Kanadā vairāk kā 50 gadus un pat pirms tam. Tomēr neesam varējuši pabeigt pirms vairāk kā 20 gadiem uzsāktu grāmatu par latviešiem Kanadā. Kāpēc nevaram tās manuskripta daļas publicēt LA?

Vairums latviešu dzīvo Toronto lielpilsētas apkārtnē un Dienvidontario. LA trūkst ziņu par citiem centriem. Es pieņemu, ka LA tās publicētu un ka redakcija aizbildināsies, ka centri ziņas neiesūta. Vai LA šajā jautājumā nebūtu jārikojas agresīvāki? Pietiktu ar fotogrāfijām un īsiem aprakstiem par notikumiem Vankuvērā, Kalgarijā, Edmontonā, Vinipegā, Halifaksā un citur.

Laikrakstiem būtu jābūt informācijas centriem. Līdzīgi ziņām par dievkalpojumiem tajos jāparādās nometņu sarakstam ar laikiem, cenām un programmām, informācijai par latviešu skolām, 3x3 nometnēm utt. Tāpat mūsu ceļojumu aģentūras varētu pāris reizes gadā iesniegt savu informāciju par lidojumu iespējām uz Latviju - laikiem, maršrūtiem un cenām. Te nav runa par rakstiem, bet gan par kodolīgi un punktveidīgi pasniegtu informāciju. Jāuzlabo arī sarikojumu kalendārs. Salīdzinājumā - Māras Gulēnas e-pastā izplatītās Toronto ziņas ir daudz pilnīgākas.

Sarežģītāks ir organizāciju, t. i., draudžu, biedrību un citu vienību ziņas. Katra izdod savu biļetēnu. Varētu tās apvienot un publicēt LA. Tas dotu avīzei saturu un lasītājus, bet sabiedrībai samazinātu kopizdevumus. Še būs iebildes: Ko darīt ar organizāciju locekļiem, kas neabonē vai nevar atļauties abonēt avīzi? Kāpēc neesot kādā organizācijā, citiem būtu pieejamas tās iekšējās ziņas? Jautājums nav vienkāršs, bet tas būtu jāapsver.

Būtu jāapskata jautājums par apvienošanu ar laikrakstu Laiks ASV. Diez', vai Ziemeļamerikā spēj pastāvēt divi latviešu laikraksti (un daudz, kas šajā rakstā tiek teikts par LA attiecās arī uz Laiks)? Toties klāt nāk jautājums par lēno pastu no ASV, lai gan šodienas tehnoloģijā laikrakstu var iespiest paralēli vairākās vietās, un tas, ka esošā Laiks redakcija uzskata Kanādu nevis par tuvu kaimiņu, bet drīzāk par tālu zemi, kaut kur tundrā aiz arktikas loka un līdz ar to paslēpj Kanadas ziņas avīzē. Tomēr - atcerēsimies dzirdēto, ka latvieši Kanadā lasa vairāk Laiku nekā LA. Tie ir potenciāli LA lasītāji.

LA grafiskais ietērps ir noguris. Mums ir spējīgi grafiķi un mākslinieki, kas laikrakstam varētu dot jaunāku un

pievilcīgāku seju. Kāpēc ne? LA vajadzētu iekārtot pasta kasti Toronto latviešu centrā, lai rakstus un fotogrāfijas redakcijai varētu vieglāk nogādāt. Braukt uz Broadview un Queen vairumam nav parocīgi. Toties vairums latviešu Toronto apmeklē Latviešu centru.

Un pēdīgi, lai gan nosaukumam Latvija Amerikā ir sava vēsture no bēgļu gadiem un laikiem, kad laikraksts konkurēja ar Laiks visā Ziemeļamerikā un vēl aizvien šodien tiek lasīts, īpaši DV aprindās ASV, vai nebūtu pienācis laiks apsvērt nosaukuma maiņu - Latvija Kanadā, Kanadas latvietis vai Latvietis Kanadā? Laikraksta nosaukumam būtu jāatspoguļo lasītāju pulks, kam tas, galvenokārt, kalpo. Un šis pulks nav lasītāji Latvijā, kaut gan tiem to pēdējos gados "reklamē" kā nacionālpatriotisku alternatīvu Latvijas presei.

Maniem ieteikumiem var piekrist vai nepiekrist. Ceru, ka tie izraisīs nopietnas pārrunas par Latvijas Amerikā notikni. Es pieņemu, ka LA redakcija vienam otram ieteikumam piekritīs un teiks, lai tik nāk talkā avīzes darbā (un varu piebilst, ka manis vadītā latviešu skola Valodiņa cenšas to darīt regulāri, iesniedzot rakstus un fotogrāfijas LA par mūsu skolas dzīvi). Tas jau būtu labi, bet ar to vien nepietiek.

LA redakcijai un vadībai jāizšķiras, vai laikraksts turpinās līdzšinējo ceļu un kalpos tikai vienai sabiedrības daļai jeb vai to pārveidos, lai tas saistītu iespējami plašu Kanadas latviešu saimi, vienlaicīgi paturot šodienas lojālos lasītājus.

Turpinot līdzšinējo ceļu, LA būs grūti pastāvēt. Lasītāju skaits turpinās sarukt un katru gadu būs jāgriežas pie sabiedrības, lūdzot papildus līdzekļus. Daugavas Vanāgiem tie sākt pietrūkt un diez' vai izdevumam, kas nebauda plašu sabiedrības atbalstu, ir pamats tos sagaidīt.

Mums ir jāizšķiras par to, kurp iet. Es atbalstu pirmo, t. i., atjaunotu un dzīvotspējīgu Latviju Amerikā. □

Viesturs Zariņš,
Oakville, Ont.

=====

UZ SAIMNIECISKU LABKLĀJĪBU

* Pašreiz Latvijā veidojas kustības, kas meklē ceļus, kā mainīt pašreizējo diezgan neveiksmīgo saimniecisko stāvokli. "Mežoniģie" kapitālisti stāv preti "bankrotējušajiem" sociālistiem un vides sargi neuzticas ne vieniem, ne otriem. Atskatoties vēsturē, jākonstatē, ka Latvijas valsts ideja piedzima līdz ar divām universālām misijām: kristīgajām brāļu draudzēm un sekulārajiem sociālistu strāvojumiem. Pazīmes liecina, ka arī nākotnē veselīgas pārmaiņas Latvijā nāks ar kristiešu un sociālistu universālajām idejām.

* Lai visiem būtu lielāka izpratne par šīm divām misijām, jābūt skaidrībā par divām nozarēm - zinātne un reliģiju. Šīs abas nozares mūsu dienās nav izprastas ne tikai latviešu sabiedrībā, bet arī, pārsteidzošā kārtā, ASV un Kanadas akadēmiķu saimē. Stāvokli labi raksturoja mūsu akadēmiķe (tagad prezidente) Vaira Viķe-Freiberga savā 1986. gada rakstā Jaunā Gaitā #159, 3. lpp. Viņa raksta: "Atšķirība, protams, ir tā, ka reliģiskie izskaidrojumi savas patiesības autoritāti situē transcendentālā plāksnē, bet zinātne - materiālā plāksnē." Būtu interesanti zināt, vai viņa domā līdzīgi arī šodien. Laiks iet un cilvēku idejas mainās.

* No kādreizējās Kanadas akadēmiķes teiktā izriet, ka autoritāte, kas izteikta patiesībā "tev nebūs zagt", ir situēta transcendentālā plāksnē un autoritāte, kas izteikta patiesībā "E = m x c²" ir situēta materiālā plāksnē. Tāpat kā savos iepriekšējos rakstos, arī šoreiz nerakstu, lai debatētu ar "latviskās ziņas" teorētiķiem, bet lai ilustrētu

maldīgu zinātnes un reliģijas klasifikāciju, kas populāra mūsu dienās plašās aprindās, ieskaitot daudzus cienījamus zinātniekus un teologus. Atsaucos uz mūsu akadēmiķi tāpēc, ka viņa savu domu definējusi precīzi un vienkārši.

* Dziļāk analizējot seno Izraēlas praviešu un jaunāko laiku Kristus sekotāju atstātos dokumentus, atklājam, ka viņu "reliģiskie" izskaidrojumi savas patiesības autoritāti situē divās plāksnēs - transcendentālā un materiālā. "Tu nedrīksti dot nepatiesu liecību" un "Tu nedrīksti pārkāpt laulību" situējas abās plāksnēs kā transcendentālā, tā materiālā. Abrahama, Mozus un Kristus mācībā autoritātes ir skaidri izteiktas divās plāksnēs. Tā nebija "transcendentāla reliģija", kas deva daudzām latviešu ģimenēm iespēju ieceļot Kanādā un ASV, jo atgriezies Latvijā tām bija politiski bīstami. Šo zemju kristīgās draudzes Kristus mācības ietekmē sniedza palīdzīgu roku dzīves sākšanai savās zemēs.

* Un kā ar zinātni, kas, varētu likties, savu autoritāti vienmēr meklē materiālā plāksnē? Cik zinu no daudzu zinātnieku teiktā, tad $E = m \times c$ "peld stipri vien "nemateriālā" plāksnē. Materiālā Ņūtona (Newton) astrofizika vēl arvien dominē uz Zemes un pasaules telpā ap Zemi. Pēdējā laikā zinātnē ienākušas "String" teorijas arvien vairāk klasificējas esam metafiziskā transcendentālā plāksnē. Un kāda varētu būt kopsakarība $E = m \times c$ un "String" teorijai ar saimniecisku labklājību valstī?

* Sabiedrībai, kas nopietni vēlas saimniecisku labklājību 21. gadsimtā, ir noteikti jāpār kvalificē arī sekli vispārīgāji, kādi vēl joprojām ir spēkā mūsdienās. Interesants ir Francijas kādreizējā kultūras ministra Andre Malraux pravietojums: "21. gadsimts būs reliģiozs, vai arī tā nebūs (Andre Malraux, Intervija ar Michael Salzman, Parabola 8, no 1983. g. 1. janvāra)." Kristus māca, ka patiesi kristīga draudze ir kā pilsēta kalnā, kā paraugs apkārtējai videi. Vai draudzei, kas mūsdienās vēlas sekot Kristus standartiem, nebūtu jāparāda priekšzīme tieši saimniecības nozarē? Kristus sekotāju Darba grāmatā Viņa draudze dibinās tieši kā saimnieciska vienība. □

Jurjāns,
Viskonsinā

MĒS CERĒTO NESASNIEDZĀM

(Izdot grāmatu mēs varam, bet valodu grozīt nevaram)

Šoreiz gribu pieskarties vārdnīcas izdošanai 1993. gadā. Tā bija liela grāmata, protams, kapitāldarbs, kuŗā bija ieguldīts liels darbs un arī līdzekļi. Tā ir LATVIEŠU VALODAS VĀRDNĪCA (Amerikas Latviešu Apvienības izdevums).

Pēc tās iznākšanas bija gan kritika par tās saturu, gan polemika laikrakstos, bet neviena vārda par tās vajadzību, jo visi bija vienprātīgi, ka tā ir derīga un vajadzīga. Galvenokārt, tā noderēs latviešiem Latvijā, jo tā ievēdis Latvijā "pareizo" latviešu valodu, krievu laika valodnieku rediģētās valodas vietā.

Par nožēlu, tā tomēr nenotika. Šis "pareizās" valodas ieviešana mūsu dzimtenē nesekmējās. Trimdnieki gan bija lielā sajūsmā, ka ALA izdotā Latviešu valodas vārdnīca tiks Latvijā lietota. Trimdnieki lielā sajūsmā arī sūtīja un priecājās, ka par saņemtajām grāmatām saņēma pateicību un ka grāmatas netika iemestas papīrkuŗvī, bet gan ar godu novietotas bibliotēku plauktos. Tur tās arī šodien stāv. Varbūt tikai mazliet apputējušas. Lietotas netika un, laikam, arī netiks. Tur ir Latvija, tur ir valsts un ne te. Un ne

jau trimdas sauiņai būs noteikšana, kādu pareizrakstību tur lietot. Tā nu izrādījās, ka grāmatu izdot mēs varam, bet grāmatas izdošana vēl nav valodas ieviešana. - Valodu grozīt nevaram.

Protams, izdevēji bija cerējuši to labāko, bet ne vienmēr cerības piepildās.

Dzimtenē lieto savu pareizrakstību, kaut arī pēc mūsu viedokļa tā nav pareiza. Un raugoties vēl tālāk, jāsaprot, ka tie, kas no trimdas aizbrauc uz Latviju, sevišķi jaunieši un ieņem tur augstus amatus, tie arī lieto turienes valodu pēc principa - "Ja esi Romā, tad dari kā romieši dara."

Vēl tālāk. Arī trimdā jau sāk pamazām ieviesties Latvijas pareizrakstība. Tā, piem., daži izdevēji lieto turienes valodu un kalendāru vārdu dienas un nevis bijušo Latvijas brīvvalsts laika. Kalendāros redzam isti latvisku, patritotisku, nacionālu vārdu vietā krieviskotos, vai kādus sagrozītos, nesaprotamos vārdus, bet mūsu latviskie un daiļskanīgie vārdi ir pazuduši.

Vai to kāds spiež darīt? Zīme ir tā, ka mēs pārņemam no viņiem, nevis viņi no mums. Vai tā būtu vajadzīgs? Par to lai spriež lasītāji. □

Alberts Raidonis,
Čikagā

EIROPA KOLŌNISTU SARDZĒ

Dažas dienas pirms 10. maija Saeimas plenārsēdes, kuŗā, pieņemot likumus telekomunikāciju jomā, ik pa brīdim izskanēja vārdi "likumā tiek ierosināti grozījumi... lai saskaņotu ar ES direktīvu..." un "deputātiem iebildumu nav", Latvijā bija ieradusies viena no augstākajām ES amatpersonām - Eiropas Padomes ģenerālsēkretārs Valters Švimmers. Kā rakstīja "Rīgas Balss" (2001. 04. 05.), atrodoties vizītē mūsu valstī. Švimmers aicināja Latviju atļaut nepilsoņiem piedalīties pašvaldību vēlēšanās. Švimmers uzsvēra, ka tādas ir Eiropas Padomes rekomendācijas Latvijai, kā Eiropas Savienības kandidātvalstij. Lidz ar to ES augstākajā līmenī ir atzinusi, ka tās politika ir Krievijas iesāktā genocīda un latviešu diskriminācijas Latvijā turpināšana, kā arī radušos okupācijas seku legalizācija. Daži politiķi un komentētāji runā par ES amatpersonu neizpratni par Latvijas situāciju. Tomēr šādas runas uzskatāmas par cenšanos kaut daļēji slēpt patiesību, lai latvieši neapjaustu reālo situāciju. Velkot vēsturiskas paralēles varam atsaukt atmiņā G. Ulmaņa valdības iemidzinošās runas par "draudzīgo austrumu kaimiņu, ar kuŗu mums noslēgts sadarbības un savstarpējas palīdzības pakts". Lai gan Ulmanim, maldinot tautu, bija citādi iemesli ne kā šodienas eirofiliem, rezultāts paredzams līdzīgs - ja latvieši neapvertes, ka lielvalstu spēlē, ko sauc par reālpolitiku, viņi tiek izmantoti par maiņas monētu, tad nebūs vairs ilgi jāgaida, kad notiks tas, ko atklāti prognozē krievu šovinistu ideologi Latvijā. Ir vērts citēt Aleksandra Gilmaņa rakstīto: "(...) Taču krievu valoda Rīgā nav "svešas valsts oficiālā valoda", bet gan rīdzinieku absolūtā vairākuma dzimtā valoda. (...) Kad man dzimtajā pilsētā nav tiesības griezties pie varas dzimtajā valodā (krievu, - V. G.), es jūtos kā okupētas teritorijas iedzīvotājs (Rīgu, pēc Gilmana uzskatiem, okupējuši latvieši, - V. G.). (...) Drīz vien Latvijai nāksies ratiņcēt Vispārējo konvenciju par nacionālo minoritāšu tiesību aizsardzību. Tad pilsētas varas iestādes būs spiestas kontaktēties ar rīdziniekiem gan mutiski, gan rakstiski krievu valodā, ja cilvēki to vēlēties, kā arī izvietot plāksnītes ar ielu nosaukumiem divās valodās. Nākamais posms būs Eiropas drošības un sadarbības organizācijas pārziņā izstrādāto, tā dēvēto, "Oslo rekomendāciju" izpilde. Tas paredz deputātu tiesības lietot dzimto valodu savā darbībā, un tad mēs varēsim uzstāties domē un sastādīt dokumentu projek-

PRESS RELEASE

Jurjāns

DARBA SEMINARI

Nakošajā sesijā apskatīti divi jautājumi:

- 1) Vai Edgara Šnicera ziņa saietas ar patiesību, ka "Pašlaik lielākā latvju tautas daļa tikai nožēlojami eksistē. Daudzi iztiek no tā, ko atrod atkritumu urnās. Savu barību tie daļa ar suņiem un ka-

tus krievu valodā. Arvien biežāk skan Eiropas ekspertu prasības piešķirt nepilsoņiem tiesības piedalīties vietējo varas struktūru vēlēšanās. Tiklīdz tas tiks izdarīts, mēs nonāksim pie varas visās Latvijas lielākajās pilsētās ("Rīgas Balss, 2001. 27. 04.)."

Domāju, ka ir vērts ieklausīties šajos kolonistu un krievu imperialistisko ideju aizstāvju politiskās apvienības "Par cilvēku tiesībām vienotā Latvijā" biedra A. Gilmana vārdos. Tā nav tukša plātišanās vai "spēlēšana uz savu vēlēšanu jūtām", kā to gribētu noraksturot viens otrs globālisma un demokrātijas tradīcijās skolots politologs. Šie cilvēki, daudzi ar pieredzi KGB un kompartijas nomenklatūras darbā, zina, ko dara. Un pavisam noteikti viņi, labāk nekā Latvijas pilsoņu vairākums zina, kādas vienošanās ir panāktas starp imperisko Krieviju un Eiropas Savienības augstajiem ešeloniem. Par to, ka šādas vienošanās ir panāktas, varēja pārliecināties katrs, kas pēdējā pusgada laikā sekoja līdz notikumiem Eiropas politiskajā dzīvē. Lai atceramies tikai Krievijas atgriešanos Eiropas Padomē laikā, kad turpinājās genocīds Čečenijā. Eiropai ir vajadzīgi Krievijas dabas resursi un milzīgais tirgus. Tikai tādas ir Eiropas lielvalstu intereses. Latviešu intereses un tiesības no laba prāta nav ievērojusi neviena no, tā sauktajām, Rietumu demokrātijām. Nekad! Ja mēs ko arī esam panākuši, jau sākot no neatkarības izcīnīšanas 1918.-1920. gadā, tad tas ir noticis tikai ar mūsu pašu pūlīniem, nelokami aizstāvētot savas tiesības un noraidot Rietumu prasības. Tāda ir vēsturiskā patiesība. Daudzi latvieši uzskata, ka Saeima neuzdrošināsies pieņemt likumus, ja izdosies inkorporēt Latviju Eiropas Savienībā. Par to, kāda ir Eiropas nostāja attiecībā pret krievu kolonistiem, mums ir skaidrs. Kā jau to pareizi atzīmēja Gilmans, Eiropas politiķi un masu mēdiji vairākumā aizstāv civilokupantu un kolonistu intereses, noliedzot latviešu tiesības būt valdošajai tautai savā etniskajā dzimtenē. Praktiski Eiropas valdošie režīmi Latvijas gadījumā neuzskata par saistošiem ne Ženēvas 1949. gada konvenciju, ne citus starptautiskos likumdošanas aktus, saskaņā ar kuriem būtu īstenojama Latvijas dekolonizācija. Tad vajag atcerēties, ka, iestājoties ES, Latvija kļūs par pilnībā beztiesisku, suverēnitāti zaudējušu valsti karikatūru, kuŗa automātiski stāsies spēkā jeb kuŗa Briseles direktīva vai regulācija. LR saeima, Latvijai iestājoties ES, pārvērtīsies par ES Latvijas provinces izpildu komiteju. Saliekot kopā šīs divi lietas, veidojas skaidra aina par to, kāda veidosies situācija Latvijā, nacionālajā un valodas jomā, kad šeit pilnībā sāks valdīt ES imperialisti.

Lai nepieļautu tautas pretestību izplānotajam Latvijas "eiropizācijas" procesam, patlaban tiek gatavoti Satversmes grozījumi, kuŗus paredzēts pieņemt rudenī. Satvers-

kiem. Stāvoklis patiesi ir drausmīgs." (MLB Ziņotājs 2001-626)

- 2) Ja šī ziņa ir patiesa, tad ko dara latviešu kristīgo draudžu vadītāji, lai šo stāvokli novērstu.

Kristīgajām draudzēm Latvijā un ārpus tās jāpauz par paraugu apkārtējai sabiedrībai ne tikai garīguma, bet arī saimnieciskā ziņā.

SAIMNIECĪBAS VIENĪBAS

Ja vēlaties informāciju Kā Veidojamas Kristīgas Saimniecības Vienības (Kolektīvi), rakstiet: Jurjāns, P.O.Box 1, Little Chute, WI 54140 U.S.A.

E-mail: jpurvins@churchcounsel.com

Fax: USA 920-788-2939

Telefons: USA 920-733-5271

mē plānots iestrādāt punktu, kas noteiktu, kādā veidā Latvija iestāsies ES, kā arī noteikt, ka suverēnitāte, tas ir, - augstākā vara Latvijā vairs nepieder Latvijas tautai. Tiek gatavoti grozījumi, kuŗi pēc savas būtības neatšķirsies no 1940. gada grozījumiem, kad "pēc Latvijas tautas lūguma" mūs "uzņēma" PSRS. Par topošo grozījumu prettautisko raksturu liecina fakts, ka tikai, apm., 40% no Latvijas pilsoņiem (pēc Satversmes grozītāju definīcijas - 60% no bals tiesīgajiem pilsoņiem, kas piedalījušies iepriekšējās Saeimas vēlēšanās) piedaloties referendumā to varēs skaitīt par notikušu. Referendums būs atbalstījis Latvijas iestāšanos ES, ja "par" būs balsojuši 50%+1 no dalībniekiem. Satversmes grozītāji tāpat cer, ka referendumā panākot (ar dezinformāciju, meliem un noklusēšanu) eiropiešu pasivitāti, tajā pat laikā aizvelkot pie urnām vismaz pusi no tiem, apm., 40% Latvijas pilsoņiem, kas patlaban atbalsta iestāšanos ES, izdosies panākt sev vēlamo rezultātu. Referenduma brīdis var pienākt jau pēc dažiem gadiem. Jūtot eiropiešisma pieaugumu, vairāk sāk uztraukties arī paši Eiropas imperijas būvētāji. Paplašināšanās komisārs Ginters Ferhoigens savā nesenojā paziņojumā uzsvēra, ka nepieciešams panākt ātrāku paplašināšanos, sakot, ka "mums ir vajadzīgas kandidātvalstis".

Jā, jaunas kolonijas ir vajadzīgas katrai imperijai. Taču mums ir vajadzīga brīvība un suverēnitāte - vienīgais, kas latviešiem var nodrošināt labvēlīgus apstākļus pašu zemē. Brīvību nevienam tāpat nedod. Par to ir jācinās un izcīnīt jāaizstāv. Tā ir mūžīga patiesība, kas pierādījusies visā cilvēces pastāvēšanas laikā. Tāpēc mums vajadzētu reiz beigt domāt, ka, stāvot ar nolaistām biksēm, var sagaidīt ko citu kā pērienu. Kā zināms, visos laikos un it īpaši šodien savu interešu panākšanā svarīga ir informācija. Pareizāk sakot - atbilstoša informācija. Joprojām latviešiem vairumā pieejama tikai masu informācijas līdzekļos pārpārēm plūstoša eiromelu jūra. Katram tiek solīts tas, kas viņam vairāk interesē: uzņēmējiem - tirgus, bailīgajiem - aizsardzība, lauciniekiem - lauku vides uzlabošānās, utt. Fakti, kas solītāju teikto atmasko Latvijas presē, tiek slēpti vai pieminēti tikai gaŗāmejojot. Kā vienu piemēru varam minēt faktu, ka Latvijai, iestājoties ES, Eiropas parlamentā procentuāli būs 1,09 balsis (no 100)! Toties vai katrs būs dzirdējis, ka "mums būs iespēja piedalīties ES likumu lemšanā un ietekmēt procesus". Ja Grimmu pasākā karalis bija plīks, tad mūsu gadījumā plīki Eiropas karaļvalsti paliks mēs. Ne vien plīki, bet arī beztiesīgi. Pār mums valdīs gan Eiropas imperisti, gan pašmāju krievu šovinisti. Un katrs, kas uzdrošināsies pret to protestēt, varēs rēķināties ar eiro KGB (eiropolu), kuŗam ar pagājušā gada decembra Nicas līgumu piešķirta immunitāte un tie-

sibas netraucēti rīkoties visā Eiropā, stāvot pāri vietējām policijām, gluži tāpat, kā to darīja KGB vai Gestapo. Arī par šo un simtiem citu tamlīdzīgu lēmumu un faktu neko nezin vairākums latviešu lasītāju. Problēmas un diskusijas, kas, sakarā ar ES, raisās Rietumeiropā, Latvijas presē ir tabu.

Lai kaut cik aizpildītu attiecīgās informācijas vakuumu, ir iznākuši trīs neatkarīgā starptautiskā apskata "Eiropa reālists" (žurnāla "Saules Koks" pielikums) numuri. Pašlaik "Eiropa reālists" lasāms internetā

(<http://www.ltn.lv-walters/Klubs/Apskats/ER3/eirorealists.3.html>).

Fonds "Saules Koks" vēlas turpināt starptautiskā apskata (domājams, tajā būtu publicējams arī iekšpolitisko norišu, kuŗas saistās ar valsts suverēnitāti, iespējamām tās zaudējumiem vai ierobežojumiem) izdošanu. Tādēļ fonds aicina atsaukties tos, kas vēlētos piedalīties izdevuma sagatavošanā un financēšanā. Apskata izdošana prasa zināmus līdzekļu ieguldījumus, kuŗi sevi neatpeln. Taču tad, kad būsim zaudējuši suverēnitāti, kad mūsu zeme atkal būs jaunu "baronu" īpašumā, kad civilokupanti būs kļuvuši par lemttiesīgiem Latvijas pilsoņiem, tad jau būs par vēlu un ne ar kādiem naudas līdzekļiem neko vairs nevarēs mainīt. Patreiz, informējot cilvēkus par politisko norišu patieso būtību, cenšoties panākt latviešu interesēm atbilstošas politikas veidošanu, nepieļaujot svešzemju diktatūras nodibināšanu Latvijā un kolonistu legalizāciju, mēs vēl daudz ko varam panākt. □

Valters Grīviņš,
Fonda "Saules Koks" priekšsēdētājs,
žurnāla "Saules Koks" un starptautiskā apskata
"Eiropa reālists" redaktors,
Valmieras rajonā
walters@latnet.lv

IR JĀRUNĀ

Atskan balsis, ka tagad it kā esot pienācis laiks visiem latviešiem, II pasaules kara veterāniem, tas ir, leģionāriem un sarkaniem gvardistiem, sēsties pie viena galda un kaut pie pusstopa - salabt... Te jāsaka, ka leģionāriem šāda doma nekad nebūs pieņemama, jo mūsu uzskatā nekāds sods, pat nāve pati, nav pietiekams tiem, kas pārdevuši savu zemi... Mēs satiksīsimies tikai ar Latvijas nacionāliem brīvības cīnītājiem. Šajos sarīkojumos nevajadzēs pat ne pusstopa, nekā cita.

Ir pienācis laiks runāt par notikumiem, kas savā laikā tika noklusēti un par kuŗiem nerunā vēl šo baltu dienu. Toties mēs zinām, ka G. Ulmaņa prezidentūras laikā notika darbība, kas turpinās arī šodien ar dažiem izņēmumiem, lai samierinātu nacionāli patriotiskus spēkus ar kaŗavīriem, kas cīnījušies kara laikā boļševiku pusē. Šis samierināšanas panākšanai veidoja atbilstošu aģitāciju laikrakstos un sabiedrībā. Tad G. Ulmanis, Latvijas Valsts prezidents, uzaicināja uz tikšanos un pārrunām katru organizāciju, kas pārstāv bijušos kaŗavīrus, atsevišķi. Ar katru organizāciju pārrunāja konflikta iemeslus. Galvenais mērķis - panākt vienotību valstī un samierināšanos starp bijušajiem kaŗavīriem, kas cīnījās katrs savā pusē. Doma laba, bet... Pie Valsts prezidenta biju kā Nacionālo DV pārstāvis, kuŗus toreiz vadīja Visvaldis Lācis. Saruna pili notika vairāk kā 2 stundas bez nepiederošo klātbūtnes. Tā kā tā bija konfidenciāla, neparedzēja tās publiskošanu plašākai sabiedrībai. Mēs prezidentu sapratām, bet vai viņš mūs, grūti pateikt, jo viņam, kā bijušajam komunistiskās partijas biedram ar pietiekami lielu stāžu, sava domāšana. Beigu noruna - sarkano partizānu Samsona "kungu" uz kopējām sarunām neaicinās.

Neatceros vairs datumu, bet šāda tikšanās ar visām kaŗavīru organizācijām notika prezidenta pili. Saradās visi uzaicinātie. Ģērbtuvē mēs viens otru skatījām ar aizdomu pilnām acīm un savās sirdīs bijām domu pārņemti, ka tie ir mūsu bijušie ienaidnieki un vēl tagad nepieņemama ir šāda tikšanās. Neuzticība un notikumi bija dziļi iesēdušies mūsu prātos. Uz uzaicinājumu ieradāmies viesu pieņemšanas zālē un ieņēmām savas vietas puslokā ap prezidenta galdu. Ieradās prezidents un pēc oficiālās etiķetes un sašveicināšanās, kā tas pieņemts šādos gadījumos, atsēdamies katrs savā vietā. Sākās oficiālā iepazīšanās. Katrs vadītājs stādījās priekšā un nosauca savas organizācijas vārdu. Nac. DV pārstāvēja V. Lācis. Klātesošiem korespondentiem bija jāatstāj zāle.

Valsts prezidenta ievadvārdi bija domāti samierināšanai un tos fiksēja prezidenta sekretārs.

Tad vārds bija katram organizācijas vadītājam. Es nekommentēju par to, ko katrs runāja. Šini gadījumā tas arī nav svarīgi. Sarunu rezultāts - nekāds. Kādi bijām uz tikšanos atnākuši, tādi - neapmierināti šķīrāmies. Kāpēc? Pirmais nepatīkamais jau bija tas, ka prezidents neturēja savu doto vārdu. Uz tikšanos uzaicināja Samsonu. Samsons sākotnēji stādījās priekšā kā Nacionālo partizānu vadītājs. To pārtrauca Nacionālo partizānu apvienības vad. Ojārs Stefans. Samsons nominkstinājās un no jauna stādījās priekšā kā sarkanais partizāns.

Paskatīsimies un analizēsim visus pārstāvjus, kas piedalījās kā kaŗavīru organizācijas.

No manis pa labi pirmie sēdēja Latv. Virsnieku apvienība ar tās vad. T. Bērziņu. Vai tā ir kaŗavīru organizācija? - Jā, ir! Tā tad likumīga dalībiece.

Nākošais - Antihitleriskā koalīcija. Nav kaŗavīru organizācija, ir politiski sabiedriska org. un latviešu leģionārs pret to nav karojis un nav bijušas kaut kādas negatīvas attiecības. Piedalīties nevar.

LDV ar Oskaru Kalniņu priekšgalā. Zinām viņa kriminālo pagātņi. Es šaubos, vai tāds drīkst pārstāvēt leģionārus.

NDV - leģionāru, brīvības cīnītāju organizāciju, kuŗas pārstāvjiem nu ne kādi nevar inkriminēt kaut ko negatīvu. Tā tad likumīga šī saietā dalībiece.

Ēbreju apvienība, ko pārstāvēja Krupņikova kungs. Tā nav kaŗavīru org. Latviešu leģionāri pret to nav kaŗojuši, nedz arī kādas negatīvas parādības raisījušās. Viņa klātbūtne šajā saietā bija nevietā. Par to bija atbildīgs prezidents.

Sarkanie partizāni ar Samsonu priekšgalā. Šie partizāni nav kaŗavīru org., jo patiesībā bija sarkanie diversanti, iesūtīti no Padomijas un pildīja terorizējošus aktus pret civiliedzīvotājiem un leģionāriem. Samsona klātbūtne radīja negatīvu attieksmi un gaisotni mūsos.

Latviešu Strēlnieku apvienība, likumīga pārstāve. No vēstures labi zinām ko sarkanie strēlnieki paveica Stučkas laikā un vēlāk II pasaules kara. Pie tam šie kungi nekautrējās uz šo tikšanos ierasties Latvijas armijas formas tērpos! Tas bija kārtējais spļāviens sejā Latvijas brīvības cīnītājiem. Šini gadījumā izsmiekls, ka prezidents to pieļāva.

Nacionālo partizānu apvienība ar Ojāru Stefanu priekšgalā. Brīvības cīnītāji, latviešu leģionāri, kas nepalāvēs vācu kapitulācijas aktam. Likumīga saietā dalībiece.

Nacionālo kaŗavīru biedrība ar N. Romanovski priekšgalā. Sevi apvieno gan brīvības cīnītājus, gan leģionārus, gan partizānus. Likumīga pārstāve.

Sarunas rezultātā nekāda vienošanās nenotika, jo uzskatījām, ka tas būtu rehabilitācijas pasākums komunistisko noziegumu izdarītos aktos pret latviešu tautu. Nekas jau netiek darīts, lai šos noziegumus izmeklētu, sodītu un

peltu, jo pie varas ir visi "bijušie" juristi un citi darboņi. Viņi cer uz ģenerāli "Laiku", kas tad arī nolīdzinās un izies sveikā pagātnes noziedznieki.

Latviešu Strēlnieku apvienība nemaz nedrīkst sevi dēvēt šādā nosaukumā. Latviešu strēlnieki, kas bija brīvības cīnītāji, nemaz vairs nav mūsu vidū. Tie, kas cīnījās boļševiku pusē un aizgājuši brīvprātīgi līdz uz Padomiju 1941. gadā, ir tiesājami par izdarītiem noziegumiem, jo tie bija visu nežēlību autori un izpildītāji.

Kaŗavīri, kuŗus iesauca okupācijas laikā 1944. g. un vēlāk, nevar būt mūsu ienaidnieki, un mums, nacionāļiem kaŗavīriem nav arī naida pret viņiem. Kaŗa lauki to apstiprināja. Arī tie, kas aizgājuši obligātā dienestā jau pēc kaŗa, nav un nevar būt ienaidnieki. Nekādas nesapratnes še nav bijušas. Starp tiem ir arī mūsu dēli. □

**Rolands Kovtuņeko,
Rīgā**

=====

VĒL PAR VĒSTURES GRĀMATU

Nupat izlasīju Valtera Grīviņa ļoti plašo rakstu 2001. g. februāŗa MLB Ziņotājā (Nr. 2./623, 5.-10. lpp.) par G. Kurloviča un A. Tomašūna Latvijas vēsturi vidusskolām 2. daļu. Par šo grāmatu neparasti daudz šķēpu lauzts vietā un nevietā. Domāju, ka arī man pienācis laiks izteikties.

Uz Draudzīgā aicinājuma pamata Melburnā radās doma, ka vidusskolām Latvijā ir nepieciešama jauna moderna Latvijas vēstures grāmata un nolēmām tādu sarūpēt. Izsludinājām akciju un Austrālijas latvieši 2000. g. saziņoja vairāk kā A\$ 47,000. Par tiem nopirkām šīs grāmatas 6000 eksemplārus, kas aizgāja uz 248 Latvijas skolām. Vadoties no skolnieku skaita, skolas saņēma no 10 līdz 28 grāmatām. Tās lietošanā nonāca 2000. g. 23. augustā. Par tām pienākušas labas atsauksmes. Pie tam mūsu ieteikums bija, lai grāmatas izdala māc. g. sākumā un saņem atpakaļ tā beigās, lai nākamajā atkal izdalītu no jauna. Tādā veidā grāmatas mūžs esot 4 gadi. Latvijā vidusskolas 12. klasē mācās ap 17,000 skolnieku. Tātad grāmata sasniedza trešo daļu no skolniekiem.

Kā tas viss tapa?

Runājot ar tā laika Latviešu Apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē (LAAJ) priekšsēdi Aivaru Saulīti, uzzināju, ka patreiz topot šāda vēstures grāmata ar PBLA atbalstu. To sastādot iepriekš minētie autori. Saziņājos ar A. Tomašūna kungu. Viņš ziņoja, ka manuskripts esot gandrīz pabeigts. Dabūju no viņa pirmo manuskriptu. Vēlāk - labotu. Šie manuskripti tika uzticēti man, manai lietošanai. Tos nodevu Austrālijā labi pazīstamajam publicistam un skolotājam Eduardam Silkalnam, lai viņš tos izvērtē. Silkalna kungs manuskriptu bija iedevis arī Austrālijas Latviešu redaktoram E. Dēliņa kungam. Starp citu, E. Silkalna kungs saka: "Grāmata būs ļoti pievilcīga, ļoti lietderīgs mācību līdzeklis Latvijas skolām. Skaidrotājs teksts daudzās vietās ir dzīvīgāks nekā 1. daļā. 7. nodaļā (23. lpp. Ff) skaidri manāms autora lepnums uz tautas sasniegumiem 1920-os gados. 9. nod. 10. lpp. manāma autora ironija par PSRS rīcību Latvijā." Noslēgmā viņš saka sekojošo: "Varu tikai sirsnīgi ieteikt Austrālijas latviešu saziņotos līdzekļus izlietot Kurloviča un Tomašūna grāmatas plašākas izplatības veicināšanai Latvijas skolās."

Pēc tam manuskriptus nodevu lasīšanai pazīstākajiem sabiedrības darbiniekiem Austrālijā. Lūdzu, lai viņi izsaka savus ieteikumus. Visus saņemtos ieteikumus nosūtīju autoriem. Domāju, ka to, kam bija pamatojums, viņi ņēma vērā.

Tad Saulīša kungs kādā vēstulē saka sekojošo: "Tas, ka grāmata būs veikālos, nenozīmē, ka to tūlīt sāks lietot skolās, jo grāmata maksā naudu un, kamēr visi skolēni ne-

var to iegādāties, skolām ir vieglāk turpināt ar vecajām vēstures grāmatām. Tādēļ Jāņa Vējiņa nodoms nopirkt grāmatas un katrai skolai uzsdāvināt ap 30 eks., lai viņi tās varētu sākt lietot, ir atbalstāms. Neviena vēstures grāmata nebūs 100% visiem pa prātam, bet šī ir tas labākais mācību līdzeklis, ko šodien mēs varam dot vidusskolu skolēniem Latvijā. Ja to nesāksim tagad, tad paies gadi līdz nākamai grāmatai un starplaikā latviešu jaunieši turpinās mācīties no komunistu laika vēstures meliem."

Saziņā ar Saulīša un Silkalna kungiem nolēmām, ka par Austrālijas latviešu saziņoto naudu pirsim šo vēstures grāmatu un dāvināsim to Latvijas skolām.

Tad tā laika Melburnas DV priekšsēdis I. Kapelis lūdz, lai arī viņam iedodot manuskriptu izlasīt. To izdarīju. Pēc kāda laika atklājās, ka viņš, bez manas atļaujas, bija izgatavojis kopijas un tās izplatījis Amerikas kontinentā. Nu radās grāmatas izdošanai pretinieki. Sākās manuskrip-ta rakstiska kritizēšana, kā arī daudz tika teikts par to, kas tajā neesot pateikts un ko vajadzējis teikt. Sākās visa polemika, kas, acimredzot, turpinās vēl līdz šim.

Manā (un citu) uzskatā visi grāmatas pretinieki neņem vērā grāmatas nolūku:

* Tā ir paredzēta kā mācību līdzeklis, izmantojot šodienas mācību metodiku;

* Tā nav paredzēta kā pilnīgs apraksts vēstures pētnieku vajadzībām;

* Tā ir sarakstīta, lai atvietotu Latvijā lietotās vecās grāmatas, kas bieži ir kļūdainas jeb komunistu iespaidā rakstītas;

* Atvietot vecās grāmatas tagad, ne pēc 10 gadiem;

* Skolām un ģimenēm jāspēj tās nopirkt. Latvijas latviešiem tā tomēr ir dārga grāmata!

* Bez visa tā, tāpat kā citas grāmatas, to var turpināt uzlabot un papildināt;

* Esošās, vecās grāmatas nekalpos līdz 2000. gada beigām.

Grīviņa kungs raksta ļoti plaši un zinīgi par vēsturi, piemin vēsturiskus notikumus. Ja visus viņa ierosinājumus ievietotu grāmatā, tā būtu daudz lielāka un "neceļama". Diemžēl, no Grīviņa kunga teiktā izriet, ka viņam ir aizspriedumi pret PBLA. Viņa uzskatā PBLA ir vainīga pie tā, kas grāmatā nav pateikts, pie tā, kā autori ir izteikuši teikto.

Pirms grāmatas izdošanas daudz par to runāja gan Austrālijā, gan Amerikā. Kritizētāji varēja griezties pie autoriem jeb PBLA. Viņi to nedarija un turpina kritizēt. Kāpēc viņi paši necenšas radīt piemērotu un pieņemamu grāmatu? Kritizēt ir viegli. Pie padarītā vienmēr var atrast, kur piesieties.

Mani un daudzus Austrālijas latviešus apmierina PBLA rīcība, aicinot prof. Andreju Plakanu, kas dzīvo ASV, izdevumu izvērtēt. Laiks izbeigt polemiku un liekas runāšanas. Latvijas vidusskolām ir nepieciešams atvietot vecās vēstures grāmatas. Jautājums nav, vai Kurloviča un Tomašūna kungu izdevums ir tik labs, kā varētu būt, ne arī vai tas apmierina visu kritiķu personīgās vēlēšanās. Jautājums ir - vai kāds var stādīt priekšā labāku vidusskolas mācībām piemērotu Latvijas vēstures grāmatu, ko var likt tās vietā. Ja nevar, tad, līdz tāda top, paliksim pie šīs, patreizējās, jo tā ir tomēr daudz labāka, nekā tās, ko tā atvieto!

Domāju, ka Saulīša kunga teiktais ir vietā un jāņem vērā.

Vai mums tik daudz skaugu un kritiķu vajaga? □

**Jānis Vējiņš,
Austrālijā**

=====

Raksti VIEDOKĻI nodaļai gaidīti! - Red.

Cienījami Austrālijas latvieši!

Mūsu Exerņieku vidusskola ir saņēmusi Jūsu vērtīgo dāvinājumu - Latvijas Vēstures grāmatas. Mēs esam sajūsmināti par šo grāmatu, kura sniedz plašu informāciju par Latvijas vēsturi 20. gadsimtā, kā arī tā ir bagātīgi papildināta ar svarīgu dokumentu kopijām, kartēm, shēmām un fotogrāfijām, kas ļauj mums pamatīgāk pārvērtēt savas taulas vēsturi. Šī iemesla dēļ grāmata vairāk piesaista skolēnu interesi.

Diemžēl mūsu skolas bibliotēka šādas kvalitatīvas un dārgas mācību grāmatas līdzekļu trūkuma dēļ nespēja iegādāties, tādēļ nācās daudz konspektēt. Tagad mēs stundās varēsim paplašināt savas zināšanas un nostiprināt jau iegūtās.

Mēs esam ļoti pateicīgi par šo brīnišķīgo dāvinājumu un novēlam, lai Jūs par šo ieguldījumu Latvijas skolās kā gandarījumu saņemtu latviešu skolēnu pateicību. Lai dzīvē Jūs vienmēr pavadā stipra veselība, dzīvesprieks un apkārtējo cilvēku sirdssiltums.

Mēs, Exerņieku vidusskolas 12.^a klase, sakām Jums

LIELU PALDIES!

KRĀSLAVAS RAJONS

Polina

Solita

Dija

Dace

Diāna

Juse

Herma Korvičs

Māriete

Līga

Saamīte

Dagnare

Aleksanders

L. v. g. 7.11

Skolotāja Lidija Būle

AUTORA PIEBILDE

Iespēju robežās esmu centies vienmēr iepazīties ar Austrālijas Latvieti rakstīto. Laikrakstu atsūta draugi, vai arī tas ir bijis atrodams dažās Latvijas bibliotēkās, kā Nacionālajā bibliotēkā vai Saeimas bibliotēkā. Vēlos ar laikraksta starpniecību nodot sveicienus un pateicības vārdus no tām Latvijas skolām un skolēniem, kas pagājušā mācību gada sākumā saņēma karalisku dāvanu, vairākus tūkstošus mācību grāmatu Latvijas vēsturē vidusskolām. Liels paldies Jānim Vējiņam un tiem daudzajiem naudas ziedotājiem, kuriem pateicoties varēja nopirkt šo dāvinājumu. Šo ziedotāju vārdus varam izlasīt dāvinātās grāmatas ievada daļā.

Kā viens no mācību grāmatas Latvijas vēsture vidusskolām II daļas sastādītājiem, izsaku lielu pateicību par man personīgi sūtīto, gan presē izteikto konstruktīvo kritiku un ieteikumiem par mācības grāmatas saturu. Latvijas valsts neatkarības atjaunošana radīja apstākļus jaunu mācību grāmatu sastādīšanai gan pasaules vēsturē, gan Latvijas vēsturē. To, ka šis darbs nav viegls, apliecina fakts, ka mācību grāmatu komplekti pasaules vēsturē vidusskolām tiks pabeigti un pilnībā izdoti tuvāko divu gadu laikā, bet mācību grāmatas Latvijas vēsturē vidusskolai tika izdotas tikai pērnā gadā. Galvenie grāmatu sastādītāji un autori ir vēstures skolotāji, kas ir neatkarības gados spējuši atrast, izvērtēt un apkopot milzīgu daudzumu informācijas par Latvijas vēsturi no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām.

nām. Viņi ir arī tie, kas iet stundās klasē un māca šās dienas jaunatnei Latvijas vēsturi, audzina skolēnos patriotismu, cieņu pret savu valsti un tautu, gatavo skolēnus nākotnei, kur būs vajadzīgi cilvēki, kas spēs Latvijas vārdu nest ar lepnumu un cieņu plašajā pasaulē, kas šodien nemaz tik plaša un liela vairs neizskatās.

Pēc grāmatas iznākšanas un dāvināšanas skolām esmu ticis plašās vēstures skolotāju auditorijās gan Vidzemē, gan Kurzemē, gan Zemgalē, lai uzzinātu skolotāju domas par mācību grāmatas plusiem un minusiem. Ņemot vērā to, ka šobrīd vidusskolās G. Kurloviča un A. Tomašūna sastādītā Latvijas vēsture vidusskolām ir vienīgā pilnā mērā izmantojamā mācību grāmata, tad skolotāju vērtējums ir sevišķi svarīgs. Apkopojot dzirdēto, galvenās atziņas ir šādas. Labi esot tas, ka grāmatā daudz dokumentu, attēlu, kas ļauj stundās izmantot šo materiālu tā, lai skolēni varētu salīdzināt viedokļus, spriest par notikumiem, vadoties pēc pirmavotiem vai tā laika liecībām. Stundās ir iespējams veidot darbu grupās, diskutēt, izteikt savus spriedumus. Skolotāji, izsakot pateicību grāmatas dāvinātājiem, tomēr vienmēr uzsveļ, ka šī krāsainā, ilustratīvā grāmata esot dārga un visi skolēni to nevarot iegādāties. Dāvinājums ir devis iespēju skolās grāmatu izsniegt darbam trešajai daļai skolēnu, kam tā ir nepieciešama. Nenoliedzami ir jāatzīmē arī tas, ka viena daļa skolotāju teica, ka, pateicoties grāmatas dāvinājumam, skolā ir radusies iespēja Latvijas vēstures mācīšanai pievērst lielāku vērību un nopietnību.

Domāju, ka, pasakot paldies tiem, kas ziedoja naudu, lai Latvijas vidusskolu audzēkņiem būtu iespēja mācīties pēc jaunām un mūsdienīgām Latvijas vēstures mācību grāmatām, ir nepietiekami. Manuprāt, šis ziedojums ir viens no visnozīmīgākajiem palīdzības darbiem, ko Austrālijas latvieši snieguši Latvijai šodien, jo darbs ar bērniem, to izglītošana un audzināšana ir vienmēr bijis un būs pats nozīmīgākais līdzekļu ieguldījums Latvijas nākotnei.

Pats šobrīd strādāju Jelgavas 4. vidusskolā par vēstures un politikas skolotāju un esmu par to pārliecināts. □

Andris Tomašūns,
Jelgavā

PAR ŠO UN TO AVĪŽU ZIŅĀS

Atcerēsimies, ka 1987. gada 14. jūnijā gados vēl pavisam jaunie patrioti Rolands Silaraups un Eva Biteniece pirmo reizi nolika ziedus pie Brīvības pieminekļa deportēto upuņu piemīņai. Tā bija liela uzdrošināšanās un varonība. To nedrīkst aizmirst.

Centrālo organizāciju darbinieks Uldis Klauss intervijā, nosodot Imantu Lešinski, norādījis, ka "vēl lielāku ļaunumu nodarījis Silaraups, kuŗš nezina, kas ir Jānis Peters un Imants Ziedonis." Būtu, patiešām, interese zināt, kādu tad ļaunumu Silaraups izdarījis. Un jāpasmaida par teikto, ka viņš neesot zinājis, kas ir J. Peters un I. Ziedonis. Viņam gan būs bijis iemesls abus dzejniekus "nezināt".

*

18. aprīli, LATS sapulcē, kas notika Latviešu centrā Toronto, vēsturnieks Andrievs Ezergailis stāstījis par vācu laikiem. Vēsturnieks domā, ka latviešu tauta nacistus nespēja pilnīgi atšifrēt.

Pilnīgi atšifrēt jau nu nevarēja, bet dumji latvieši nebija. Nekādas illūzijas neloloja. Kaut vai Rīgas ielu pārdēvēšana nekā laba nevēstīja. Mans tēvs teica: "Abi laupītāji un slepkavnieki, kā krievi, tā vācieši." Bet kaut kas jau bija, kas nebija padomju gadā, jo jāsalīdzina ir. Atcerēsimies vien. Latvijas karogi plīvoja pusmastā 14. jūnijā gan lauku sētās, gan pie pašvaldību ēkām. Skolās atkal bija ticības

mācība un rīta lūgšana. Skolas eglītes vakarā dziedāja Ziemsvētku dziesmas, nevis Sujiko un Trīs tankisti, kā krievu gadā. Hitlers jāslavē jau nebija. Arī klasē vairs nevaldīja baiļu un aizdomu atmosfāra. Bija tāda sajūta, ka, kaut kaŗa apstākļi, tomēr nav tik ļauni.

Laucinieki gan kurnēja par lielajām nodevām, bet atzina, ka "tomēr varam kaut kā elpot". Arī tādi bija vācu laiki, salīdzinājumā ar krievu gadu. Tas tā no toreizējā pādsmitnieka redzes un atmiņu viedokļa.

*

Toronto pensionāru saietā rādīta video filma par pieminekļa "Cerību buŗa" svinīgu atklāšanu Jūrkalnē, Kurzemes piekrastē, no kuŗienes 1944./45. g. bēgļu laivas atstāja Kurzemes krastu uz Gotlandi.

Spēlēja Latvijas himnu, mācītājs iesvētīja pieminekli. Daudzās runās izteica pateicību (pelnītu) Zviedrijas valdībai un zviedru tautai par patvērumu un labestību. Bet - neviens, itin neviens nepieminēja ne puŗplēsta vārda, ka zviedri gan uzbaroja un tad, kā kaujamus lopus, Padomju Savienībai izdeva latvieŗu kuŗavīrus, kas, glābiņu meklēdami, arī bija sasnieguŗi Zviedrijas krastus ar to paŗu cerību buŗu. To savā pateicības runā neiedomājās, vai kautrējās, pieminēt pat pazīstama dzejniece un toreizējā cerību buŗas izglābtā bēgle. □

Laucis Jānis,
Toronto

PROJEKTS JAUNATNEI

Aizsākot projekta kataloga un mājas lapas internetā angļu valodā "Jaunatnes darbs Latvijā. Jaunatnes organizācijas" īstenošanu, Latvijas skolu sporta federācijas (LSSF) darba grupa vēlas jūs iepazīstināt ar projekta aprakstu un aicināt apsvērt iespēju to atbalstīt gan morāli, gan, iespēju robežās, materiāli, jo, īstenojot šo projektu, ir svarīga katra veida palīdzība un atbalsts.

LSSF (dibināta 1991. 16. 12.) ir viena no lielākajām Latvijas jaunatnes sabiedriskajām nevalstiskajām organizācijām (NGO), kuŗā ir 56 dalīborganizācijas un ap 10,000 biedru. LSSF pārstāv skolu bērnu un jaunieŗu sportiskās aktivitātes ārzemēs un starptautiskajās organizācijās, aktīvi iesaistās dažādos starptautiskos projektos un pati uzņemas iniciatīvu šādu projektu organizēšanā. LSSF ir Latvijas Jaunatnes padomes, Latvijas Sporta federāciju padomes, Starptautiskās skolu federācijas un Eiropas Nevalstisko sporta organizāciju apvienības dalīborganizācija.

Projekta atbalstītāja nosaukums tiks publicēts gan katalogā, mājas lapā internetā un uz diplomiem un sacensību afišām, gan atainots uz reklāmas stendiem LSSF sacensību un semināru laikā (2001. gada laikā 98 sacensības un semināri, ar dalībnieku kopējo skaitu līdz 25,000), kā arī informācija masu informācijas līdzekļiem un prezentācijas laikā. Projektu koordinē un īsteno sabiedriskajās organizācijās un līdzīga satura izdevumus veidojot pieredzi guvuŗi jaunatnes darbinieki (nepieciešamības gadījumā ir iespējams iepazīties ar CV).

Būsim pateicīgi par iespēju sadarboties un atbalstu projekta īstenošanas gaitā, klāt pievienojam informāciju par projektu.

Cieņā, cerībā uz sadarbību un atbalstu,

Tālvāldis Kronbergs,
projekta koordinātors,
e-pasts: Issf@inbox.lv

PS: aicinājums adresēts PBLA, LNAK, LATVIJAS BRĪVĪBAS FONDAM, ALA, RIETUMEIROPAS LA, LATVIEŗU APVIENĪBAI AUSTRĀLIJĀ UN JAUNZĒLANDĒ, ALJA, DIENVIDAMERIKAS LA, LNĀK.

JAUNATNES DARBS LATVIJĀ. JAUNATNES ORGANIZĀCIJAS

Latvijas Skolu sporta federācijas projekts
katalogs un mājas lapa internetā

Kāpēc?

Kopš Latvijas Republikas valstiskās neatkarības atjaunošanas 1990. gadā, kā arī arvien straujākas un aktīvākās iesaistīšanās Eiropas un transatlantiskajos procesos, palielinās nepieciešamība pēc izdevuma, kas vienkāršā veidā angļu valodā sniegtu pamatinformāciju par Latvijas jaunatnes NVO. Līdz šim angļu valodā nav izdots neviens Latvijas jaunatnes NVO katalogs. Vienīgais katalogs, kas ir izdots pēc 1990. g., ir 1997. g. NVO centra sadarbībā ar ANO Attīstības programmu izdots kopīgais visu Latvijas NVO katalogs ar paralēliem tekstiem latviešu un angļu valodā, kuŗā neliela daļa (55 lpp. no 547) atvēlēta arī jaunatnes organizācijām. Informācijas publicēšana un izplatīšana ir bijusi katras organizācijas individuāla iniciatīva. Informācijas, kas būtu apkopota vienā izdevumā, kā arī publicēta vienā mājas lapā internetā trūkums traucē ne vien sadarbības attīstīšanos un jaunu projektu veidošanu, bet nedod arī iespēju citu valstu jaunatnes NVO uzzināt par Latvijas jaunatnes NVO mērķiem, uzdevumiem un interesēm, jau paveikto, kā arī nākotnes iecerēm un projektiem.

Kāds ieguvums?

Istenojot šo projektu, būs iespēja apkopot ne vien informāciju par Latvijas jaunatnes NVO, bet konstatēt arī jaunatnes NVO vajadzības informācijas apkopošanas un izplatīšanas sfairā. Apkopoto informāciju publicējot un izplatot caur Eiropas valstu Nacionālajām jaunatnes padomēm un organizācijām, vēstniecībām un bibliotēkām, tiks panākts maksimāls efekts informācijas par Latvijas jaunatnes NVO izplatīšanā. Informācijas bazi nākotnē būs iespēja nemitīgi papildināt un informāciju atjaunot.

Kas atbalsta jau tagad?

Katalogs tiks izgatavots un tiks izplatīts, Latvijas Skolu sporta federācijai sadarbojoties ar LR IZM Valsts jaunatnes iniciatīvu centru, Valsts Bērna tiesību aizsardzības centru, Jaunatnes starptautisko programmu aģentūru, Latvijas Sporta informācijas centru, Latvijas jaunatnes NVO, NVO centriem, LR Ārlietu ministriju un LR diplomātiskajām pārstāvniecībām.

Kādi praktiski rezultāti?

"Jaunatnes darbs Latvijā. Jaunatnes organizācijas" tirāža būs 5000. Kataloga formāts A4. ajoms, aptuveni, 152 lpp. (tas atkarīgs no organizāciju ieinteresētības, tomēr prognozes ļauj plānot šādu apjomu). Kataloga vāki krāsaini, bet lappuses - melnbaltas. Informācijā par organizāciju ietilpst: nosaukums, kontaktinformācija, mērķi, iss vēstures un darbības apraksts, minot konkrētus projektus un sadarbības partnerus, kā arī tuvākā laika (gadu) ieceres. Šī informācija tiks publicēta kopā ar organizācijas logo un forografiju, kas visrāpīgāk raksturo organizāciju. Kataloga plānojums būs pēc sekojoša principa: (1) ar jaunatnes darbu saistītās valstiskās institūcijas, kam sekos (2) Latvijas NVO centri un (3) Latvijas jaunatnes NVO. Jaunatnes NVO būs šāds dalījums: reģionālās/nacionālās; reliģiskās/ starpkultūru/ veselības/ sporta/ demokrātijas/ veicināšanas/ vispārējās u. c.

Izveidota pirmā šāda satura (par Latvijas NVO) mājas lapa internetā (<http://youthorg.from.lv>), kuŗas plānojums veidots, lai informācija būtu maksimāli pieejama pat ar vāju modemu aprīkota datora lietotājam. Mājas lapu sadarbībā ar ieinteresētajām valsts un NVO popularizēs, lai interese par lapu būtu maksimāli nodrošināta.

Kas būs ieguvēji? Visplašākajā veidā ieguvēji būs Latvijas jaunatnes NVO dalībnieki. Pateicoties katalogā

publicētajai informācijai, attīstīsies un nostiprināsies informācijas apmaiņa un sadarbība ne vien starp tradicionālajiem Latvijas jaunatnes NVO sadarbības partneriem Skandināvijas valstīs un Vācijā, bet arī starp Vidus un Dienvideiropas jaunatnes organizācijām, kā arī ASV un Kanadu (ņemot vērā iespējas katalogu izplatīt caur latviešu kultūras un informācijas centriem, kā arī Latvijas diplomātiskajām pārstāvniecībām šajās valstīs).

Netieši ieguvēji būs visu Latvijas NVO dalībnieki (Katalogā publicēs informāciju arī par Latvijas NVO centriem un informācijas iegūšanas iespējām internetā) un Latvijas sabiedrību kopumā, jo aktivizēsies sadarbība un projektu istenošana, tādējādi veicinot un nostiprinot demokrātiskas un pilsoniskas sabiedrības straujāku veidošanos Latvijā.

Vai projekts ir saistīts ar Eiropas dimensiju?

Projekts vistiešākajā veidā ir adresēts Eiropas jaunatnes organizācijām un apvienībām. Istenojot projektu, izveidosies katalogs un mājas lapa internetā, kuŗu izmantojot, organizācijām būs iespēja iegūt svaigāko informāciju par Latvijas jaunatnes NVO, nostiprināt un uzlabot jau radušos kontaktus, kā arī veidot jaunus. Ņemot vērā, ka katalogu izplatīs ne vien tradicionālajās Latvijas jaunatnes NVO sadarbības valstīs (Skandināvijā un Vācijā), bet arī Vidus un Dienvideiropas valstīs, aizsāksies aizvien intensīvāka informācijas apmaiņa, kas agru vai vēlu radīs jaunas domas un idejas, jaunus projektus un jaunus mērķus kopīgam darbam vienotas Eiropas kopienas veidošanai ne vien teorētiskā, bet arī praktiskā plāksnē.

Būtiski ir arī tas, ka katalogu iecerēts izplatīt Eiropas Savienības kandidātvalstīs, kas uzlabos sadarbību kopīgā mērķa sasniegšanai.

Kā projekts tiks īstenots?

Līdz 2001. g. 1. jūlijam notiks darbs ar brošūras tekstiem un brošūras izveide (informatīvais darbs un sabiedriskās attiecības, lai par kataloga veidošanu informētu visas potenciāli ieinteresētas organizācijas; informācijas apkopošana no organizācijām; tekstu tulkošana uz angļu valodu un iesniegto tekstu angļu valodā rediģēšana; make-tēšana un brošūras iekārtojuma izstrāde).

Ap 2001. g. 20. augustu sagatavoto maketu nodosim tipogrāfijā. Ap 2001. g. oktobra vidu iznāks informatīvs katalogs angļu valodā (<http://youthorg.from.lv>). Līdz ar kataloga iznākšanu sāksies svarīgākais uzdevums: izplatīt 5000 tirāžā izdoto katalogu, kā arī nodrošināt mājas lapas atpazīstamību un apmeklētību. □

3 x 3 GAŅEZERĀ

šovasar no 12.-19. augustam

Pavadi šīs vasaras atvaļinājumu latviskā vidē - 3x3 nometnē/saietā! No malu malām uz Gaņezeru sabrauc sirsnīgi ļaudis - gan jauni, gan veci, gan ģimenes, gan vieni-nieki. 3x3 draudzīgā un neformālā gaisotnē iepazīstas ar jauniem draugiem, pie tās pašas reizes paplašinot savas latviskās zināšanas.

Dalībnieki izvēlas vienu vai divas no, apm., 10 dažādām ievirzēm, kuŗās piedalīties pa dienu. Pa ieviržu laiku notiek atsevišķas nodarbības bērniem. Pavisam jaunākos uzraudzīs Gaņezera bērnu nometnes vadītāja Gunta Beard, kamēr vecākiem bērniem (6-12 g. v.) nodarbības vadīs Baiba Bredovska, Hamiltonas latviešu skolas pārzine [Tā kā 3x3 pamatā ir latviešu valoda, zināšanu un dzīves ziņā bērnu nodarbībās piedalās tikai tie bērni, kas prot un neatsakās tunāt latviski.]. Būs mākslas pasākumi, šķēršļu gājiens, spēles, sports, iepazīšanās ar pieaugušo ievirzēm. Mūzikas nodarbībās pievienosies Aīda Rancāne (Grodī), kas Rīgā vada bērnu folkloras studiju un raksta

metodiskos materiālus par tradicionālo kultūru. Nemiet līdz savus mūzikas instrumentus!

Folkloras ievirzes vadītāji būs Rīgas folkloras kopas "Grodi" vadītāji Andris Kapusts un Aīda Rancāne. Abi spēlēs un dzied ne tikai "Grodos", bet arī pasaules mūzikas ("World music") grupā "Ārpus laika", par ko saņēma 2000. g. folkloras balvu. Tā kā Andra darbs kā folkloras speciālistam Latvijas Valsts tautas mākslas centrā saistās ar svētku un festivālu organizēšanu, viņš labi pazīst Latvijas folkloras kopas un cilvēkus, kas tajās darbojas. 3x3 ievirzē viņš ar Aīdu apskatīs latviešu folkloras kustību gan no vēsturiskā, gan no mūsdienu viedokļa. Ar video un skaņu ierakstu palīdzību ievirzes dalībnieki iepazīsies ar dažādiem latviešu dziedātājiem un spēlētājiem, iztirzās tradicionālo mūziku un tās aranžējumu tieksmes. Folkloras ievirzē pievērsīsies arī tradicionālo un mūsdienu svētku un rituālu nozīmei. Runās par maskām latviešu un citu tautu tradīcijās. Ievirzē stāstīs arī īpaši par Latgales raksturīgām ieražām, dziesmu tipiēm, tās dzīves veidu un dzīves ziņu, jo "Grodi" daudz nodarbojas tieši ar Latgales mūziku.

Katru pēcpusdienu atsevišķās nodarbībās Andris un Aīda mācīs latviešu tautas dziesmas visiem, kas tās grib mācīties. Navajaga, t. s., "dziedamo balsi" - visi, visi mīļi aicināti dziedāt līdz! Andris gatavs mācīt kokles un stabules spēli. Ņem nu pats savu instrumentu līdz, vai vari pasūtīt tautas instrumentus no Andra (sazināties ar A. Jātnieci).

Literatūras ievirzi vadīs Ivars Lindbergs, dzejnieks un aktieris no Kalifornijas "Sanfrancisko Mazā teātra". Viņš kopā ar vieslektoriem Noru Kūlu-Priedīti un Lalītu Muižnieci atzīmēs Rīgas lielo jubileju, apskatot slavas dziemas Rīgai. Atzīmēs vēl Brigaderes 140. un Pumpura 160. jubilejas, kā arī citus rakstniekus, kam šogad jāvelta piemiņa.

Pazīstamais sabiedriskais darbinieks Guntis Liepiņš, Toronto, vadīs ievirzi "Kādu vēsturi mācīsim?" Apskatīs pēdējā laikā iznākušās vēstures grāmatas un pārrunās, kā tās iespaidos mūsu uzskatus par pagātni un veidos mūsu politiskos uzskatus.

Basbaritons Pauls Berkolds, Losandželosa, vadīs ievirzi par mūziku. Pauls nesen ieguvis doktora grādu mūzikā Dienvidkalifornijas Universitātē, strādā kā mūzikas profesors Kalifornijas Mākslas Institutā (California Institute of Arts). Dziedājis vairākās operās, sniedzis koncertus latviešu centros.

Kā katru gadu, 3x3 piedāvās vairākas daļamatnieku ievirzes, kuņas bijušas 3x3 pamats no paša sākuma, jau pirms 20 gadiem. Būs iespēja mācīties rotkalšanu, klūgu pišanu, kokgriešanu, podniecību, latviskos rokdarbus, stiklu apdari (vitrāžu) un latvisko ēdienu gatavošanu. Dalībnieki varēs izgatavot kaut ko paši sev. Pieredzējušākajiem amatniekiem 3x3 dod iespēju veselu nedēļu nodoties savām interesēm.

Katru vakaru būs rotaļas un spēles visiem dalībniekiem - ne tikai bērniem. Pēc tam "nopietnākas" nodarbības: lekcijas, paneļdiskusijas, literārais vakars, ugunskurs, Rīgas 800 gadu atzīmēšana. Brīvā laikā varēs iet peldēties Gaņezera, spēlēt tenisu, saņemt masāžu (masiere Lita Simane no Čikāgas), pastaigāties pa mežu, braukt ar divriteni un vispār izbaudīt Gaņezera skaisto dabu.

Tādēļ aizrunā 12.-19. augustu kā atvaļinājuma nedēļu un piesakies 3x3 Gaņezera! Jo ātrāk piesakies, jo labāk, bet, lūdzu, ne vēlāk par 1. augustu. Piesakies, lai aizrunātu sev vietu populārākās ievirzēs, kuņas kādreiz jāierobežo dalībnieku skaits darbnīcu lieluma dēļ.

Informācija un pieteikšanās lapiņas dabūjamas no Amandas Jātnieces, 10249 Buelow Rd., Amherst; tel. 715-258-6107; e-pasts: jātneki@athenet.net. A. J.

JAUNA SEZONA GAŅEZERĀ

Sezonas atklāšana notika 12. maijā, Karogu kalnā. Rošīgu vasaru Gaņezera darbiniekiem un dalībniekiem vēlēja padomes priekšsēdis A. Legzdiņš. Māc. Ilze Ezerniece izlūdzās Dieva svētību jaunajam darba cēlienam. Izskanot Latvijas valsts himnas skaņām, sākās 36. sezona Gaņezera.

Kronvalda zālē pulcējās gadskārtējās akcionāru sanāksmes delegāti. Tie noklausījās amatpersonu ziņojumus par aizvadītās sezonas veikumiem un iecerēm, lai izvērtētu Gaņezera finanses, ievēlētu jaunus padomes un rev. kom. locekļus, kuŗiem bija izbeidzies pilnvaru laiks, lai apstiprinātu budžetu, dotu padomei vadlīnijas turpmākajam darbam un pārrunātu citus jautājumus.

No 11,422 Gaņezera akcijām pārstāvētas bija 8,599 jeb 75,3% akcijas. Par pilnsapulces vadītāju ievēlēja Dr. V. Medeni, par sekretāru - Kārli Daukšu.

Prezidentes un finanču nozares Anitas Grīviņas vispārējo ziņojumu papildināja pārējie padomes locekļi un nozaŗu vadītāji. Delegāti šogad nebija pasīvi klausītāji - daudz jautāja un lūdza paskaidrojumus.

Finanču pārskats rādīja, ka operatīvie izdevumi pārsnieguši ienākumus par \$ 31,392. Iztrūkums paredzams arī nākamajā darbības gadā. Būs jāmeklē iespējas jaunu līdzekļu piesaistišanā. Operatīvos izdevumos ieplānoti \$ 508,550, kapitāliem projektiem - \$ 150,000. Materiālu palīdzību sēdes laikā sagādāja DV ASV valdes priekšsēdis J. Augusts, pasniedzot \$ 2,500 čeku. St. Pētersburgas Latviešu biedrība nodeva \$ 200 ziedojumu.

Iepriecināja Gaņezera Vasaras vidusskolas direktores Elisas Freimanes rakstiskais ziņojums. 2000. gadā sasniegtais dalībnieku rekorda skaitlis - 137 šovasar tikšot pārspēts, jo pieteikušies jau 145 audzēkņi. Pastāvot iespēja, ka tas varētu sasniegt pat 160. Izveidota sagatavošanas skola bērniem no 11-13 gadu vecumam. Tai pieteikušies jau 27 audzēkņi. Tā savu darbību uzsāks 1. jūlijā reizē ar vidusskolu. Šo skolu vadīs Sandra Kronīte-Sīpola. GVV vadība audzēkņu pieplūdumu daļēji izskaidro ar skolas izveidošanu par laikmetīgu mācības iestādi, piesaistot kvalificētus cilvēkus un pateicoties aktīvai GVV vecāku padomes darbībai un katrā ziņā Gaņezera ieguldījumam laika un līdzekļu ziņā, atjaunojot mitnes un koptelpas. Gunta Bērda ziņoja, ka pieaugums sagaidāms vasaras nometnē un Biz-Biz bērnu dārzā.

Pārskatu par iecerētās Saulgiežu ēkas projektu, ko kārtojusi būvkomisija Miķeļa Abula vadībā, sniedza Jānis Pūtelis. Ēka varētu izmaksāt no \$400-450,000. Tās celšanu, ja vien būs pietiekami līdzekļi, varētu sākt 2-3 gadu laikā. Projekta izvērtēšana izraisīja dzīvas pārrunas, vajadzību nevienam neapstrīdot. Daudzas ēkas ir novecojušās, pārdzīvojušas savu lietderības laiku, tādēļ būtu noplēšamas, nevis pielāpamas.

Savā laikā pārrunas izraisīja koku izciršana Gaņezera. Ne visiem šāds risinājums šķita pieņemams. Pasākumu īstenoja pagājušā rudenī. Tagad kritika un iebildumi apkļusuši. Uzsākts projekta otrais posms - meža atjaunošana. Maija pirmajā nedēļas nogalē notika pirmā meža dienu talka. Jaunajā mežā būs skuju koki, ozoli, ķirši, valrieksti, lazdas un kizīli (dogwood) krūmi.

Aizvadītā rudenī izveidots stratēģisks plāns, kas definēs organizācijas misiju un viziju, ņemot vērā nākotnes vajadzības. Sanāksme izteica pateicību padomei, revīzijas komisijai un darbiniekiem par lietišķo darbu un priecājās par tās spējām iesaistīt jaunāko paaudzi lielā latviešu centra tālākā veidošanā. Milzu paldies pienākas visai latviešu sabiedrībai par materiālo un morālo atbalstu.

Padomes priekšsēdis A. Legzdiņš sevišķi pateicās vairākām personām: Miķelim Abulam, līdzšinējam saimniec-

bas un būvkomisijas vadītājam, kas darba slodzes dēļ vairs nekandidēja, bet turpinās darboties būvkomisijā. Artūram Korem par darbošanos saimniecības nozares vadītāja palīga amatā, Ilzei Kreišmanei, izglītības daļas vadītājai un ilggadīgai padomes loceklei, kas pārceļas uz dzīvi Latvijā, kur vadīs Saulgriežu vasaras skolu. Viņa tur būs Gaņezera pārstāve Latvijā. Anitai Grīviņai, noliekot prezidentes amatu, bet turpinot finnču daļas vadību, jo gaida šovasar ģimenē pieaugumu, tā personīgi rūpējoties par Gaņezera nākotni. Tāpat mākslas galerijas vad. Astrai Reveliņai, kas turpmāk rūpēsies tikai par mūzeju.

Jaunā vadība: Roberts Keņģis, prezidents un juridiskais padomnieks, Alberts Legzdiņš, padomes priekšsēdis un sarīkojumu noz. vad., Kārlis Daukšs, sekretārs, Anita Grīviņa, finanču noz. vad., Ruta Grinvalde, izglītības noz. vad., Arnis Kakulis, saimniecības noz. vad., Svens Kins, speciāli uzdevumi. Revīzijas komisija: Maiga Kildišs, Modris Krautmanis un Lauris Rožkalns.

Pēc delegātu sapulces slēgšanas, delegāti un viesi pulcējās Klinklāva galerijas atklāšanā, Tā iekārtota līdzšinējā Gaņezera mākslas galerijā. Daļa no architekta Aleksandra Klinklāva mantojuma novēlēts Gaņezeram ar norādījumu - tur iekārtot paliekošu viņa darbu skati, nosaucot to nelaiķa vārdā.

Mantojuma čeku \$ 150,000 apmērā oficiāli pasniedza ALA valdes priekšsēdis Jānis Kukainis. Lielo dāvinājumu saņēma līdzšinēja prezidente Anita Grīviņa un jaunievēlētais prezidents Roberts Keņģis.

Pēc Gaņezera padomes priekšsēža A. Legzdiņa atklāšanas vārdiem un Astras Reveliņas gaumīgi iekārtotās Al. Klinklāva darbu apskates, arhitekts Artūrs Kreišmanis stāstīja par šī populārā un sekmīgā architekta dzīves un darba gaitām. Viņš dzimis Rīgas apriņķa Sējas pagastā 1899. g. 7. februārī, piedalījies Latvijas brīvības cīņās, beidzis Latvijas universitātes Arhitektūras fakultāti 1930. g. Miris 1982. gada 6. oktobrī Čikāgā. Pēc A. Klinklāva projektiem uzcelts daudz ēku ne tikai ASV, bet arī Latvijā. Savā profesijā bijis aktīvs arī Kanadā (1949. g. bija Montrealas Latviešu Pašpalīdzības vēlāk Montrealas Latviešu Biedrības Ziņotāja pirmais redaktors - red.). Arhitekts bijis aktīvs latviešu sabiedriskā dzīvē. Dzīves gaitas vadījis kopā ar dzīves biedri, aktrīsi Irmu Graudiņu (Savā laikā izveidoja MLB teātra grupu, kuŗā spēlēja dažādas pirmās lomas. - red.).

Klinklāva galerijas atklāšanā piedalījās kupla ļaužu saime. No Kanzassitijas bija ieradies Gaņezera labvēlis Augusts Grasis. Viņa dāsnais ziedojums savā laikā palīdzēja uzbūvēt paviljonu, kas vēl šodien nes dāvinātāja vārdu. Ļaužu pulkā palaimējās sadzirdēt kādu sakām, ka varbūt ar labvēļu atsaucību Gaņezeram palaimēsies uzcelt arī "Saulgriežus". □

Jānis Poņemeckis

DAUGAVAS VANAGI

UZSĀK JAUNU DARBA POSMU

Pēc nesen aizvadītās DV Kanadā 51. delegātu sapulces, DV Kanadā zemes valde sanāca uz konstruēšanās sēdi 17. maijā, DV namā, Toronto. Jaunajā sastāvā ir nelielas pārmaiņas. Līdzšinējo darbinieku vietā, kas vairs nekandidēja, nāca gados jaunāki darbinieki.

Sēdes ievadā ar klusuma brīdi pieminēja aizsaulē aizsuktos biedrus, īpaši pieminot 3. maijā aizsaulē aizgājušo bij. DV ASV priekšnieku un DV CV priekšsēža pirmo vietnieku Andreju Spārniņu un 2. maijā mirušo DV ASV darbinieku Artūru Treizi.

Darba gaitu ievadot, DV KV priekšsēdis A. Kalupnieks izteica paldies aizejošiem DV Kanadā valdes locek-

ļiem Elmai Miniātei, Visvaldim Neiburgam un Žanim Bukovskim. Pārvēlot valdes darbā atgriezās Elga Dāboliņa, no jauna - Alide Forstmane, Rita Sīle un Juris Eglīte. Vanadžu valdē pārmaiņu nav.

DV Kanadā zemes valde:

Arvids Kalupnieks - DV KV priekšsēdis, DV KV biedru kopas vad.; pilda arī DV CV Ideoloģijas nozares un DV CV sekretāra pienākumus, 110 Glenfern Avenue, Hamilton, ON, L8P 2V1; tel. 905-528-6517; fax 905-528-8905;

Bruno Logins - 1. vicepriekšsēdis; pārzinās DV KV saimniecisko un finansiālo darbību;

Vilis Dāboliņš - 2. vicepriekšsēdis, sekretārs, administrācijas noz. vad., "Amber Press & Publishers" valdes loc.; pārzinās DV KV administratīvo darbību; pilda arī DV CV statistikas nozares vadītāja un DV CV kasieŗa pienākumus;

Gunta Reynolde - DV Kanadā vanadžu vadītāja, 327 Vaughan Rd., Toronto, ON, M6C 2N5, Canada, tel. 416-658-9837, fax 416-658-3551;

Tāivaldis Forstmanis - kasieris, finanču noz. vad.;

Kārlis Gulbis - aprūpes noz. vad.;

Alide Forstmane - ārējās inf. noz. vad.;

Jānis Bilinskis - kartotekas un inventāra pārzinis;

Juris Eglītis - saimniecības noz. vad. un darbības plānošanas vad.;

Elga Dāboliņa - kultūras noz. vad.;

Anna Briede - jaunatnes noz. vad.;

Dzidra Gulbe - kaŗavīru piemiņas mantu krātuves pārzine;

Rūdolfs Purvs - filmu un video krātuves pārzinis; dokumentu krātuves kurātors, "Laiks, Telpa, Ļaudis" apgādā vad.;

Hermanis Jākobsons - sporta noz. vad.;

Rita Sīle - iekšējās informācijas noz. vad.;

Visvaldis Neiburģs - DV grāmatnīcas darbības koordinātors (pieaicināts).

DV Kanadā vanadžu valde:

Gunta Reynolde - DV Kanadā vanadžu vadītāja;

Elga Dāboliņa - vadītājas vieniece un kasiere;

Astrīda Jākobsons - sekretāre;

Revīzijas komisija: **Kārlis Rēvalds**, priekšsēdis; **Līga Struce**, sekretāre; **Auseklis Pērķons**, loceklis.

Goda tiesa: **Pēteris Vitols**, priekšsēdis; **Edmunds Pulciņš**, sekretārs; **Juris Dreifelds**, loceklis.

DV Kanadā amatu pildītāji: **Inta Purva** - DV Mēnešraksta atbildīgā redaktore, DV CV Kultūras noz. referente; **Jānis Mežaks** DV CV padomnieks un DV CV Ideoloģijas noz. referents; **Tāivaldis Kronberģs** - "Amber Printers & Publishers Ltd" valdes priekšsēdis un saimnieciskais vadītājs; **Dzidra Gulbe** - bijušo kaŗavīru piemiņas lietu krātuves pārzine; **Selga Apse** - tautas deju kopas "Daugaviņa" vad.; **Pēteris Grauds** - KV un CV sporta noz. ref.; **Ingrīda Viksna** - laikraksta "Latvija Amerikā" atbildīgā redaktore; **Hugo Miķelsons** - DV ziņu redaktors; **Austra Butkevica** - DV ziņu redaktore; **Hermanis Jākobsons** - DV Mēnešraksta apgāda vad.; **Irisa Purene** - DV Kanadā vīru koŗa mūzikālā vad.; **Eriks Eislers** - DV vīru koŗa priekšnieks; **Sandra Cifersone** - DV Kanadā teātra priekšniece.

DV Kanadā zemes valdes adrese paliek līdzšinējā: The Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi", P. O. Box 39035, 235 Dixon Rd. Weston, ON, M9P 3V2, Canada.

DV Hamiltonas nodaļas valdes vadībā arī ir notikuŗas maiņas. Par tās valdes priekšsēdi ievēlēts Edmunds Pulciņš, 18 Parkside Dr., Hamilton, ON, L85 3Y1, tel. 905-

522-6103. Valde novēlēja E. Pulciņam sekmes un izturību, uzņemoties šos pienākumus. Līdzinējam valdes priekšsēdim Kārlim Lapiņam izteica paldies par paveikto.

Sēdes tālākajā darba gaitā valde uzklusēja Latviešiem Latvijā - Latvieši Kanadā vadītāja māc. A. Celma atstāstu par palīdzības darbu Latvijā, ieskaitot atbalstu skolām, kurām ir lielas grūtības mācības līdzekļu sagādē. Atsevišķiem skolniekiem, kuŗu ģimenes atrodas trūkumā, vajadzīga palīdzība. Trūkst līdzekļu Kanadā saziņai par pārsūtīšanai. Arī DV CV padomnieks J. Mežaks apstiprināja teikto. Valde atvēlēja \$ 5,000.- LL-LK mantu pārsūtīšanai.

Valde caurskatīja iesūtītos lūgumus stipendijām, Gaŗezera vasaras vidusskolas (piešķir 11 \$ 400 stipendijas) un Eiropas vasaras vidusskolas apmeklēšanai šai vasarā (piešķir 2 līdzīgas). Ar \$ 200 piešķirumu atbalstīs viena Kanadas latviešu jaunieša piedalīšanos Trīs zvaigzņu sporta sacensībās Latvijā.

Atsevišķo valdes locekļu ziņojumi deva ieskatu paveiktajā darbā, sevišķi pēdējo mēnešu laikā. DV ASV delegātu sapulcē piedalījās DV priekšnieks, DV KV priekšsēdis un DV Kanadā vanadžu vadītāja. Kurzemes cietokšņa atceres notikumos Saulainē piedalījās daudz DV KV darbinieki un tāpat uz vietām nodaļu rīkotajos sarīkojumos. Gadskārtējais vanadžu apciemojums Kristus Dārza iedzīvotājiem sagādāja prieku. Šogad varēja atzīmēt trīskārši nozīmīgu dienu - Kurzemes cietokšņa atceri, Ģimenes dienas un 15. maija atzīmēšanu. Bez vanadzēm līdzdalību ņēma arī vanagi. Visi dziedāja braši, Hermaņa Jakobsona balss vadīti. Cerēsim, ka nākamo reizi būsīm vēl lielākā skaitā. □

A. Kalupnieks,
Hamiltonā

VĒSTULES

VAI 'MŪŽĪGA' PALĪDZĪBA?

Jaunievelētās LNAK padomes sesijas atreferējumā minēts, ka avizei *Latvija Amerikā* atkal piešķirts \$ 10,000 pabalsts. Lēmums pieņemts pēc *Amber Press* vadītāja T. Kronberga 'ziņojuma' (bez nekāda kases pārskata), ka citādi laikraksts nevarēs pastāvēt 'ilgāk par 10 nedēļām'. T. Kronbergs arī sesijas sākumā uzdevis *Latvija Amerikā* abonētāju skaitu kā 2800, bet DV KV priekšsēdis A. Kalupnieks to vēlāk revidējis - patiesībā esot 1800. Un 'atklājas' (!), ka DV Kanadas valdes rocība neesot vairs tik plaša, lai varētu viena (kā *Amber Press* vairākumpaju īpašniece) izdevumu noturēt. "Bilde", kā saka, ir bēdīga.

Pirms 3 gadiem, saņemot pirmo LNAK \$ 10,000 piešķirumu, avīzes pārstāvji atteicās dot istos metiena apmērus un šogad tos vēl (pa veselu tūkstoti) tekoši revidē. Vai 1800 ir 'drošs' skaitlis? Kāpēc izdevniecības vadītājs uzdod vienu, bet 'īpašnieks' otru?

Pirms 3 gadiem avīzes pārstāvji atteicās sniegt finanŗu pārskatu (tāpat T. Kronbergs, ieejot *Amber Press* vadībā), to nepiedāvāja pag. gadā, jaunu pabalstu pieprasot un arvien nav to nodevuŗi, oŗus \$ 10,000 saņemot šogad. Vai ienākumu-izdevumu grāmatas ir tik sareŗģītas, ka 3 gadu laikā tās nevar sakārtot? Ko mēs zinām par 'iztrūkumu' un kāpēc 'tomēr' tas radies? Par pēdējo 3 gadu saimniekošanu, kas, acīmredzot, nav spējusi avīzi pacelt kājās? Neko. Kas var 'atklāties' bez kases pārskata? Absolūti nekas. Vai DV 'rocību' jāpieskaita LNAK problēmām? Neticāmi, ka jaunievelētā LNAK padome bez norēķiniem piešķir naudu privātam pasākumam, lai cik tas būtu zināmām Toronto aprindām noderīgs. Piedošanu... 'vajadzīgs'.

Un... kas te gatavojas? Vai *Latvija Amerikā* ar savu 'iztrūkumu' katru gadu ierindosies LNAK piešķirumu sarakstā - tādā veidā atraujot līdzekļus citiem projektiem? Varbūt pavisam kas cits: ko tur ilgāk ar pabalstiem... LNAK vienkārŗi avīzi nopirks ar 'rezerves' līdzekļiem.

Vietējā sabiedrībā mēs esam pieraduŗi pie dzelzs likuma: raŗotājs nosaka preces vai pakalpojuma kvalitāti un cenu un pastāv, pateicoties noŗēmēju atsaucībai. Vai - pazūd. To derētu ievērot. □

Juris Mazutis,
Otavā

PIEZĪMES UN JAUTĀJUMI

MLB Ziņotāja maija numurā Inta Groskaufmane (Limbaŗos, Latvijā) uz manu pusi publiski vēŗš pāris piezīmes un jautājumus. Lai neiznāktu pārpratumi, atbildu līdzīgā veidā.

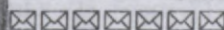
Kādā agrākā slejā, gaŗāmejot, minēju, ka Kanadas firmas (patiesībā - Ziemeļamerikas) diezgan lielos apmēros lidina ārā 'nolietotus' datorus un vienu labu daļu eventuāli norok zemē kā atkritumus. Mrs. Groskaufmane prasa - kāpēc tā? Vienkārŗi: tāpēc, ka tie nav uzlabojami un tos nemitīgi atvieto jauni, jaudīgāki modeļi. Kā firmām, tā indivīdiem, kas grib 'turēties sacensības kursā', nav izvēles. Gluŗi normāli. Varbūt izšķērdīgi un reizēm pārlietu sasteigti, neapdomāti - tomēr ikdienas parādība.

Bet tālāk viņa vaicā - kāpēc 'vecos' nevar nodot 'tiem, kam nekā nav'? Dabīgi, ka var. Bet... kas tādu pasākumu organizēs? Nav runa tikai par 'saņemšanu' otrā galā. 'Norakstītos' modeļus ņeit jāsameklē, jāsavāc (vai: 'jāizglābj'), jāapgādā ar programmām, jāiesaiņo, jānosūta (parasti jāuzpilda vesela tvertne) - viss tas prasa laiku un naudu. Nav runa par minūtēm un feniņiem. Pēdējā laikā grūtības sagādā jauni Latvijas muitas noteikumi: kas bargāk 'izkrata labdarīgo' - jo it kā 'humpala' iztirgošana esot sasniegusi nepieklājīgus apmērus. Un no otras puses vairākkārt uzpeldējis arguments - nav vērts 'ar veco krāmēties', pērciet un ziedojiet jaunāko. Daudzi, dažādi (un pretrunīgi) apsvērumi.

Ir tomēr notikuŗas vairākas atsevišķas 'datorakcijas', piem., Ģirta Zeidenberga, kas 'tēmēta' uz Latvijas lauku skolām. Aizejot pensijā, 'pievācu' visu, ko varēju, no darba vietas un, pateicoties Otavas Miera draudzes izkārtojuma, pāris sistēmas ar lāzera drukātājiem aizceļoja pie mūsu 'māsu draudzes' Talsos (māc. M. Ludviks). Līdzīgi rīkojusies sauja 'ārzemieŗu'. Un tās joprojām: ja ir izdevība un cilvēks uz vietas - notiek. Citādi ne. Ar 'datorpalīdzību' nevienam nav iespējams nodarboties pilnu laiku. Tāpēc, lūdzu: ja pastāv tamlīdzīga iespēja, kontaktējiet Ms. Groskaufmani tieŗi - viņas koordināti uzdoti maija *MLB Ziņotājā*.

Visubeidzot, paldies viņai par ielūgumu ciemoties Limbaŗos šovasar - esmu, kā saka, 'cauri braucis', gan ne pietāŗjies - bet palieku nozīmēts pie mājas pieskatīšanas, kamēr labā puse - Inŗīda rīko divas bāreņu nometnes (Lizdolē un Cēsīs). □

Juris Mazutis,
Otavā

LUDVIGS OSVALDS REITERS

* 1910. g. 28. maijā, + 2001. g. 14. aprīlī

Š. g. 14. aprīlī mūžībā aizgāja izcili rosigais agronoms, inženieris un sabiedriskais darbinieks **Ludvigs Osvalds Reiters**. Dievs viņu bija svētījis ar gaļu mūžu, ko aizgājējs prata pildīt ar lieliem un paliekošiem darbiem.

Ludvigs Osvalds Reiters

L. Reiters piedzima 1910. g. 28. maijā, Lubānas pagasta Gaŗkraujos, Aiviekstes upes krastā.

Studēja Latvijas universitātes Lauksaimniecības fakultātē. 1935. g. iestājās studentu korporācijā **Fraternitas Metropolitana**, kas kļuva par viņa mūža biedrību. Studiju gados no 1934. līdz 1939. gadam strādāja Valsts statistiskajā pārvaldē un Lauksaimniecības kameras ekonomiskā nozarē prof. P. Starca vadībā. Agronoma gradu iegūst 1939. gadā Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijā. Pēc tam strādā par rajona agronomu Vecpiebalgā, bet, sākot ar 1942. g., - Raunā.

1944. gadā nonāk Vācijā, kur aktīvi iesaistās latviešu sabiedriskā un kultūrālā darbā. 1947. g. dodas uz Angliju, kur nodibina ģimenes dzīvi ar bijušo studiju kolleģu agr. Austru Dikmani. Abi kādu laiku strādā Karaliskā Medicīnas pētniecības institūta laboratorijā Londonā.

No 1949.-52. g. studē Londonas universitātē. No 1949.-51. g. strādā kā galvenā ķīmika asistents firmā Fortiphone Ltd, bet no 1951. - 55. g. kā ķīmijas laboratorijas vadītājs firmā Ardente Acoustic Laboratories Ltd. Iegūst 2 patentus.

1957. gadā L. Reiters ar ģimeni dodas uz ASV.

Bostonā L. Reiters papildina savu izglītību MIT - Masačusetas Tehnoloģiskā institūta speciālajosursos. No 1957. - 1960. g. strādā kā inženieris-speciālists zinātniskā pētniecības darbā firmā Columbia Broadcasting Service (CBS) Hytron, Inc. elektronikas nodaļā. No 1960.-76. g. ir BLH Electronics, Inc. firmas pētījumu un produktu attīstīšanas nodaļas vecākais inženieris.

1962. g. iegūst reģistrēta profesionāla ķīmijas inženiera tiesības Masačusetas pavalstī. Viņš ir speciālists pusvadītāju deformācijas mēritājos un mikronu filmu tehnoloģijā. Attīstījis pusvadītāju deformācijas mēritājus - Semiconductor Strain Gages, par ko ieguvis vienu patentu. Publikācijas angļu valodā - Bakelite Backed Semiconductor Strain Gages (1961), New Concepts for Crack Detec-

tion (1976) un publikācijas latviešu valodā *Technikas Apskatā*.

Pēc pensionēšanās L. Reiters no 1976.-85. g. strādā par konsultantu vācu firmā HBM (Huttinger Baldwin Messtechnik - GmbH Darmstadt).

Būdams veiksmīgs zīmētājs, L. Reiters izgatavojis vairākus simtus arktisko augu zīmējumu prof. N. Poluņina grāmatai *Cincumpolar Arctic Flora*, ko publicēja Oxford Press.

L. Reiters, būdams speciālists kristallografijas un mineraloģijas nozarē, bija līdzstrādnieks pie Latviešu Tehniskās Terminoloģijas vārdnīcas, kas izstrādāta inž. Ernesta Dravnieka vadībā.

Viņš bija sekojošo profesionālo organizāciju biedrs: American Chemical Society, Electrochemical Society, American Association for Crystal Growth, Latviešu Inženieru apvienības (LIA) un Latviešu Akadēmisko un Zinātnieku apvienības (LAMZA) biedrs un Technisko zinātņu sekcijas vadītājs.

L. Reitera biogrāfija un darbu saraksts publicēts enciklopēdijās *Leaders in American Science*, *Who is Who in the East*, *Archiv X* un *XV* sējumā, *Latvju Enciklopēdijā 1962-1982*, 4. sējumā un *Žurnālā Technikas Apskats*.

Latvijā L. Reiters kā žurnālists publicējās lauksaimniecības periodikā un sagatavoja Lauksaimniecības kameras tirgus konjunktūras ziņojumus Latvijas radiofonam. Bija Latvijas preses biedrības (LPB) biedrs un publicējās trimdas presē. Daudz rakstu sniedzis akadēmiskajam žurnālam *Universitas*.

Cik plašs un izcils ir L. Reitera profesionālais darba lauks, tikpat plašs ir viņa kultūrāli sabiedriskais darbs.

Raunā rajona agronoma darba laukā ietilpa arī sabiedriskās dzīves rosināšana un veicināšana. Šeit viņa ierosmē un vadībā 1942. g. notika plašs kultūrāls, patriotisks sarīkojums ar svētbrīdi pie Raunas atbrīvošanas pieminekļa, ko vadīja māc. Treicis ar Dr. phil. Jūlija Studenta referātu, cildinot varonības idealismu, un viru dubultkvarteta Tēvija koncertu.

1944. g. darbojas Neištates nometnes komitejā Vācijā, Latvijas Sarkanā Krusta organizācijā un par lektoru prof. K. Kārklīņa noorganizētajos Tautas augstskolas pārskolšanāsursos.

No 1949.-57. g. bija Londonas latviešu biedrības centrālās valdes loc. un no 1953.-69. g. bija Amerikas Latviešu Tautiskās Savienības (ALTS) priekšsēdis. Viņa darbības laikā ALTS saņēma ALA KF goda rakstu. Bija ALA valdes padomnieks no 1966.-69. g.; Latviešu Kultūras centra dibinātājs Bostonā un tā pirmais priekšsēdis; brīvās Latvijas 50 gadu atceres Ricības komitejas priekšsēdis 1968. g. Bostonā; 1978. g. Bostonā 6. ASV latviešu Vispārējo Dziesmu svētku padomes vicepriekšsēdis; 32. ALA kongresa Ricības komitejas priekšsēdis; no 1976.-84. g. PBLA un AL KF valdes priekšsēdis, par ko saņēma ALA KF goda rakstu.

L. Reiters sevišķi aktīvi piedalījās Bostonas draudžu dzīvē: bija Bostonas latviešu ev.-lut. Misijas draudzes priekšnieks; veicināja Misijas un Trisvienības ev.-lut. draudžu apvienošanu, kas istenojās ar abu draudžu 1981. g. 22. februāra lēmumu. Bija Džamaikpleinas Trisvienības latviešu ev.-lut. draudzes priekšnieka vietnieks. Bija Jēkaba Zīberga fonda priekšsēdis un līdzautors un grafiskais iekārtotājs 1994. g. publicētai grāmatai *Dieva vārdā 100 gadi*, kas niedz vēsturisku pārskatu par Džamaikpleinas Trisvienības latviešu ev.-lut. draudzi aizvadītajos 100 gados.

1984. g. viņa ierosmē nodibināja Latviešu pieminekļa fondu ar nolūku uzcelt pieminekli Latvijas brīvības cīņām un izsūtījumā un bez vēsts pazudušiem latviešiem,

pašam uzņemoties fonda vadību. Par latviešu saziēdotiem \$ 23,500 Bostonas priekšpilsētā Vestroksberijā (Westroxberry), Ģetzemānes kapsētā - "latviešu kalniņā", pēc tēlnieka Miķeļa Geistauta meta, uzcēla pieminekli, ko atklāja un iesvētīja 1986. g. 16. novembrī.

Sava laikā PBLA un ALA KF priekšsēdis L. Reiters 1980. g. ierosināja rīkot Ērģeļu dienas, lai iepazīstinātu plašāku sabiedrību ar latviešu ērģelniekiem un ērģeļu mūziku un līdz ar to mudinātu latviešu komponistus radīt ērģeļu mūzikas jaundarbus. Sadarbībā ar ērģeļu virtuozu Dr. Ingridu Gūtbergu, ALA protektoriātā 1980. g. notika pirmās Ērģeļu dienas Bostonā. L. Reiters bija rīcības komitejas priekšsēdis un Dr. I. Gūtberga programmas vadītāja un ērģelniece. Programmas izpildījumā piedalījās 26 ērģelnieki. Atskaņoja divi jaundarbus.

No tā laika Ērģeļu dienas kļuvas par latviešu mūzikas svētkiem. Tās sarīkotas ik pa 2 vai 3 gadiem: Otrās - 1983. g. Toronto, trešās - 1985. g. Filadelfijā, ceturtās - 1987. g. Čikāgā, piektās - 1989. g. Toronto, sestās 1991. g. Ņujorkā, septītās - 1993. g. Klivlandē, astotās - 1995. g. Bostonā, devītās - 1997. g. Toronto un desmitās - 1999. g. Ņujorkā.

Ērģeļu dienās notikuši vairāki lieli koncerti un mazāki mūzikāli priekšnesumi, piemēroti referāti (par ērģeļu būvi u. c.), lekcijas, semināri, diskusijas, vēsturiskas skates un viens vai vairāki koncerti-dievkalpojumi ar izlieiem ērģeļu mūzikas sniegumiem. Koncertos par izpildītājiem piedalījušies ērģelnieki no ASV, Kanadas un Latvijas, kori, solisti-dziedātāji un instrumentālisti, ansambļi kopā ar ērģelēm. Viņš pats atklājis vairākas Ērģeļu dienas, referējis par ērģeļu pirmsākumiem un 1995. g. izkārtēja kultūrvēsturisku skati par iepriekšējām Ērģeļu dienām ar vēsturiskiem attēliem un rakstiem Bostonā.

Visās ērģeļu dienās pirmatskaņojumā skanējuši ērģeļu mūzikas jaundarbi. Ērģeļu dienu ierosinātajam veltīti 2 - Pēterā Vaska Te Deum 6. ērģeļu dienās 1991. g. Ņujorkā un P. Dambja Ērģeļu Partita 8. ērģeļu dienās 1995. g. Bostonā.

3. Ērģeļu dienu laikā 1985. g. Filadelfijā ērģelnieki nodibināja Latviešu Ērģelnieku Ģildi Amerikā (LĒĢA). Latvijas Ērģelnieku Ģildi (LĒĢ) nodibināja 1999. g. Ērģeļu dienas Latvijā rīko Rīgā un citur.

Latvijas Zemnieku Savienības vecbiedrs L. Reiters ar sevišķu aizrautību iesaistījās Latvijas nacionālpolitiskā darbā, atjaunojot LZS partiju Latvijā, gan darbotamies pie LZS partijas programmas izveidošanas, gan organizējot līdzekļu vākšanu LZS biroja darbam. Sakarā ar 5. Saeimas vēlēšanām 1993. g., viņš nodibināja Latvijas Zemnieku Savienības (LZS) atbalsta grupu Amerikā, kuŗas dvēsele un darbīgā roka bija viņš pats. Grupa izvirzīja un materiāli atbalstīja 2 kandidātus LZS vēlēšanu sarakstā. Abi kandidāti tika ievēlēti Saeimā. Viņa ierosmē izveidojās 2 LZS nodaļas ASV un viena Kanadā. Pats uzņēmas LZS ASV Austrumu nodaļas vadību.

1993. g. viņš noorganizē Amerikas LZS biedru tikšanos ar Latvijas Valsts prezidentu Gunti Ulmani. 1994. g. noorganizē Amerikas LZS kongresu, kuŗā piedalās Latvijas Valsts prezidents un LZS valdes priekšsēdētājs A. Rozentāls. Ierosina un atbalsta LZS laikraksta Brīvā Zeme atjaunošanu un vāc līdzekļus šim nolūkam. 1995. g. piedalās LZS kongresā Rīgā. Aicina godināt LZS pirmā priekšsēdētāja bijušā Valsts prezidenta Kārļa Ulmaņa nopelnus ar atbilstošu pieminekli Rīgā un ierosina līdzekļu vākšanu, lai to istenotu.

Ludvigs Reiters bija Latvijas Brīvības fonda biedrs, Bostonas DV apvienības mūŗa biedrs, Amerikas Latviešu apvienības zelta mūŗa biedrs, rosīgs un ilggadīgs darbinieks Fraternitas Metropolitana, pildīja tajā atbildīgas

amatus, bija ilggadīgs FIM! internā izdevuma redaktors un veltīja tam daudz personisku rakstu; rosīgs un ilggadīgs Bostonas korporāciju kopas biedrs; Bostonas latviešu pensionāru biedrības biedrs un Latviešu Ērģelnieku Ģildes goda biedrs.

Kā īpašu atzinību par latviešu Ērģeļu dienu rīkošanas ideju un tās īstenošanu 1995. g. 18. novembrī PBLA KF piešķīra viņam Goda diplomu. Par izcilu sabiedrisku darību un nopelniem Fraternitas Metropolitana korporāciju un Latvijas labā Ludvigs Reiters kā viens no pirmajiem 1997. g. 21. decembrī saņēma prof. Pēterā Sniķeŗa medaļu.

Par nopelniem Latvijas labā Triju zvaigzņu ordeņa dome 1997. g. 29. oktobrī piešķīra Ludvigam Reiteram Triju zvaigzņu ordeņa zelta goda zīmi.

Lielā un nenogurdināmā tautas darbinieka sirds apstājās pukstēt 2001. g. 14. aprīlī, Neitikā (Natick), Masačusetas pavalstī, ASV.

19. aprīlī prāv. Dr. A. Liepkalns izvadīja L. Reiteru uz pēdējo dusu no Džamaikpleinas Trīsvienības latviešu ev.-lut. draudzes baznīcas. Izvades dievkalpojumā Dr. Ingrida Gūtberga atskaņoja Pēterā Vaska TE DEUM. Violas solo sniedza Andra Voldiņa, atskaņot Jāņa Mediņa Āriju. Ar karogiem sērās piedalījās DV apvienības Bostonas kopa, Bostonas Korporāciju kopa un Fraternitas Metropolitana.

Atvadu vārdus teica Vilnis Balodis no Fraternitas Metropolitana konventa, Lidija Balodis no Fraternitas Metropolitana dāmu komitejas, Dr. Helmija Roŗankovska no Daugavietes konventa, Aivars Oga no Bostonas Korporāciju kopas, Rūdolfs Liepiņš no Džamaikpleinas Trīsvienības latviešu ev.-lut. draudzes, Uldis Gosts no Bostonas DV kopas, Vilnis Bērziņš no Amerikas Tautiskās Savienības, Visvaldis Dzenis no Latvijas Zemnieku Savienības ārzemju nodaļas ASV, Gunārs Grūbe no Latvijas Zemnieku Savienības Rīgā, Ērika Auŗis no Bostonas Pensionāru biedrības, Voldemārs Antiņš teica personiskus atvadu vārdus.

No Latvijas rakstisku atvadvārdus bija atsūtījusi meita Dace Strazdiņa.

Aizgājēju guldīja "latviešu kalniņā", Ģetzemānes kapsētā, Vestroksberijā, iepretī piemineklim, par kuŗa celšanu viņš pats bija rūpējies un gādājis. Sekodami latviešu tikumam, tuvinieki un draugi uz aizgājēja zārka uzkaisīja sauju Latvijas smilŗu.

Par aizgājēju sēro ģimene: dzīves biedre Austrā, dēls arhitekts Jānis Reiters ASV, meita māksliniece Dace Strazdiņa un trīsmazbērni Latvijā.

Visi, kas vadījuŗ kopā savas dienas ar Ludvigu Reiteru, ar mīlestību un pateicību atcerēsies kādu labu padomu un kādu vērtīgu ierosinājumu, ko no viņa saņēmuŗi. Vēl varu piezīmēt, ka Rīgas astoņgadīsimtgadē viņš mudināja kādā Rīgas parkā dēstīt Fraternitas Metropolitana ozolu.

Viegļas smiltis mīļam draugam, lielajam patriotam!

**Pāvils Ieviņš,
Džamaikpleinā**

+ + + + +

VERONIKA JANELSIŅA

* 1910. 20. 05. + 2001. 29. 05.

Losandželosā mirusi rakstniece, gleznotāja un MLB Zīpotāja līdzstrādāniece **Veronika Janelsiņa**.

Viņa sarakstījusi daudz grāmatu, kuŗas pati arī ilustrējusi, piedalījusi dažādās izstādēs, no kuŗām daudzas bijušas individuālas. Ir grāmatu apvāku autore vairumam sava dzīves biedra Anŗlāva Eglīŗa grāmatām. Ilustrējusi arī citu autoru grāmatas.

Viegļas smiltis!

Redakcija un redaktors.

BALT-EX-XII MONTREAL

From left to right: John MacEntyre, judge of exhibits, Henn Paabo, exhibitor, Benoti Carrier (at back), judge, president of jury, Rosemary Turpin, exhibitor, Mārtiņš Štauvers, v.p. of the club and exhibitor, George Fiala, gold medal and grand award winner, Elmārs Bārdiņš, exhibitor, Oleg Podymow, gold medal winner, J. J. Raudsepp, president of the club and exhibitor, Oskars Vindedzis, exhibitor, Eva Parē, Hostess, David Nickson, chairman of Royale 2001, Mrs G. Fiala and Francois Rochon, exhibitor.

In Memoriam
Rudolf Hämar; Jānis Ronis

Mr. M. Stauvers
291 Lorraine Drive
Baie d'Urfe, QC
H9X 2R2

This year's commemorative envelope of Balt-Ex-XII also commemorated two very highly respected philatelists whose names appear on the envelope, *In Memoriam*. Mr. Hämar was the longtime president or th Estonian Philatelic Society of America and the Editor of their "Bulletin"; Mr. J. Ronis also was the Editor of the Latvian Philatelic Society's Journal "Krājējs".

Both were valued members of our club with Mr. Ronis having exhibited several times and Mr. Hämar was about to do so.

The Montreal Baltic Philatelic Club held its annual Spring Exposition (for the twelfth year), BALT-EX-XII in grand style on May 26 & 27, 2001, again in the Estonian church hall, in N. D. G. Exhibited were 600 pages of collections as far afield as Boston and Toronto!

In the 'Court of Honor' one found a highly interesting Exposition featuring the "Great Church Organs of the World" (it included the one from The Dome in Riga) as they appear on stamps, covers and post cards by Benoit Carrier. He also served as the president of the two-man jury, with John MacEntyre, R. P. S. C.; both knowledgeable philatelists, who very conscientiously reviewed every page of every exhibit, over the better part of Saturday, and awarded certificates and medals impartially and in accordance with the level of proficiency that they found. Both were very helpful in answering detailed questions regard-

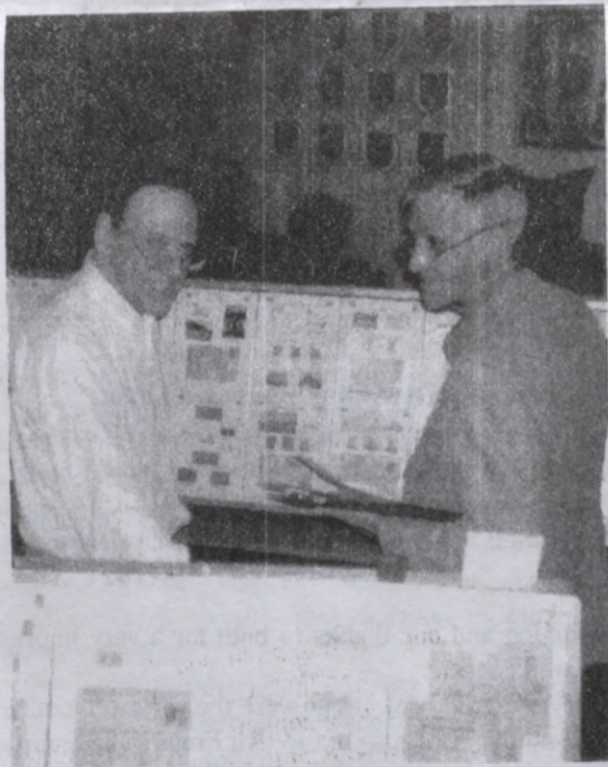
ing exhibiting and our thanks to both for a very impressive job well done.

Two very strong collections were the very well crafted thematic exhibit "Collapse of the Evil Empire" by George Fiala, who traced the downfall of the Soviet Union, using philatelic material, with examples from Eastern European countries on the road to regaining their independence; and Oleg Podymow's impressive exhibit "Finland 1891-1917: The Era of the Double-Headed Eagle", which also received many favourable comments. Both were awarded a 'gold medal' for their efforts, with the former given the "Grand Prix" award for "Best in Show". A high "vermeil medal" was obtained by Mārtiņš Štauvers for his extensive work in the marcophily class of philately - "Latvia - postal cancellations 1910-1945". In the display class the same medals were attained by Viesturs Šķidra from

Toronto, for his postal history of Liepāja (Libau); and by Francois Rochon for his history of Latvia in the 20th century through its philately. There were also two very good exhibits on Lithuanian postal history and Lithuanian Postal Stationary usages in the 1990s; a fascinating exhibit on the complex territorial change in Hungary from 1850 to 1945; and a complete 50 page overview of the Baltic Philatelic Club of Montreal and its Expositions, with dozens of colour photographs.

At the closing: J. J. Raudsepp (centre) with the 2 gold medal winners Oleg Podymow (left) and George Fiala (also the Grand Prix Award).

Hard at work - the two judges reviewing and evaluating the exhibits left to right: John MacEntyre R. P. S. Ca, and Benoit Carrier, president of the Jury.

Banknotes from the Baltic countries were exhibited by Henn Paabo who provided catalogs and was on hand to answer questions. Of esoteric interest was a 12 page collection of "Fruit Stickers" (those found on fruits commonly in most stores) by Rosemary Turpin. It turned out that a number of people collect these and that there is collectors' group on the Internet, as well.

Sadly, one important collection - "Estonians in WWI -

Oskars Vindedzis at his artistic greeting card stand

Russian Imperial Fieldpost 1914-1918" by Karl Laas of Toronto didn't make it to Montreal. On the way, Karl suffered a heart attack and died 'en route' (at a very young age). This is a big loss to all of us, for he was a fine man and a very friendly, knowledgeable philatelist.

The Exposition Cafe was in the competent hands of Eva Parē, helped by Harry Pärna. A goodly selection of cakes together with a selection of coffees, various teas and juices dispensed with Eva's lovely smile, was appreciated by all!

To all those fine ladies who contributed cakes, many many thanks. Special thanks go to Nora Saletes who also had prepared several trays of delicious sandwiches, which were a God-send! Very tasty!

There is a tradition in our club that gold-medal award winners buy a bottle of champagne which is/are opened at the end of the show, before the stands are taken down and packed up. This year there were **two** nice bottles of champagne (and a tablefull of hors d'oeuvres from the charming Mrs. Fiala!) - making it a closing in a grand style! On an extremely limited and minuscule budget, this was a delightful finish! We are already planning next year's BALT-EX Exposition and would like to extend an invitation to all, near or far, come visit the Montreal Baltic show next spring! □

J.-J. Raudsepp

For several years the story of Konrads Kalejs has been on the news headlines many many times. Recently he was in the news again as a judge in Australia ordered him to be extradated to Latvia.

This has drawn the Montreal Gazette on May 29 to publish a brief note with an exceptionally large heading. A copy of this can be found on a following page.

BRIEFS

Kalejs ordered to Latvia

A judge ordered the extradition to Latvia of Nazi war-crimes suspect Konrads Kalejs, where he is wanted for alleged wartime atrocities. The magistrate delivered her decision today after weeks of hearings. Kalejs, 87, attended the hearing in a wheelchair. Lawyers for Kalejs said they would appeal. Latvia indicted Kalejs for allegedly taking part in atrocities in Latvia during the 1941-44 German occupation when some 80,000 Jews were killed. Kalejs was deported from Canada in the early 1990s for lying about his past.

PAVASAĀRĀ VĒSTENEŠĪ

Zemes mātes lolojumi
Mostas atkal jaunam rītam.
Mostas lauki, mostas pļavas,
Tumšie sili, bērzu birzis.
Dzimtenē nāk pavasaris,
Līdzī vezdams saules meitu.
Rotājās tā vizbulītēm,
Sniegpulksteņiem matu pinēs.
Laukos izzūd sniegu pēdas.
Lazdu skaras, pūpoliši,
Pavasara vēstnesiņi, atmodina gulētājus.
Sauc pie darba, sauc pie arkla,
Sauc pie bēra kumeliņa.
Sētuvīti plecās kārdams,
Sējējs iziet tūrumā.
Dod, Dieviņi, otram dot,
Ne no otra mīļi lūgt.

Maiga Apse

NOTIKUMI MONTREALĀ

STABĪLAIS LATVIEŠU CENTRS MONTREALĀ

Nebūtu izvēlēties šādu virsrakstu, ja Montrealas latviešu sabiedriskā Centra gada sapulcē, kas notika 29. aprīļa skaistajā svētdienas pēcpusdienā sniegtie pārskati to neaplicinātu un ja pilnsapulces dalībnieki ar aplausiem neizteiktu pateicību centra labajai dvēselei Augustam Pušpuram, valdei un saimniekam Laimonim Biseniekam.

Gada sapulci atklāja valdes priekšsēdis Andrejs Vitols, aicinot sapulces dalībniekus piekrist valdes izraudzītā sapulces vadītāja M. Štauvera ievēlēšanai, ko atbalstīja visi. Vispārējā skatījumā A. Vitols pieskārs centra darbībai 2000. gadā un tā patreizējam stāvoklim, aprādot, ka centra uzturēšanas līdzekļi segušies no telpu irēm dažādām organizācijām un saietiem. Par sekretāru ievēlēja Albertu Bērziņu, bet par balsu skaitītājiem - Jāni Verneru un Valdemāru Ozolu.

Gada sapulcē piedalījās 33 biedri no 151 vēl dzīvajiem (kopējais skaits - 236). Ar klusuma brīdi pieminēja 4 viņšaulē aizgājušos biedrus - Helenu Bērziņu, Vilmu Ulmani, Lidiju Zalinkēviču un Imantu Frišmani. Centra valde ar savu apzinīgo un gudro rīcību panākusi, ka jau veselu gadu

telpas latviešu organizācijām, biedrībām un dažādiem saietiem tiek izdotas bez jeb kādas maksas. Tas varētu uz līdzīgām domām vedināt citus citos latviešu centros painteresēties pie mūsu centra valdes par to, kā tā panākusi šādu izkārtojumu. Rezultātā izdzīvošanas gadu skaitīšanas vietā Centrs var raudzīties nākotnē ar gaišāku skatu. Šķiet, ka gaužām maz ir tādu latviešu sabiedrībai piederošu īpašumu, kas telpas savējiem izdod bez maksas.

A. Vitols izteica pateicību centra valdes vārdā kasiērim A. Pušpuram, saimniekam L. Biseniekam un atsaucīgajai atbalstītājai Birutai Vikmanei, kas pārceļas uz dzīvi Ontario provincē. Viņš pasniedza aizceļotājai skaistu rožu pušķi, ko pavadija sapulces dalībnieku aplausi. A. Vitols arī paziņoja, ka ilgā un sarežģītā Lūcijas Andersons centrā dāvātā īpašuma Šērbrukas ielas austrumos pārrakstīšanas lieta beidzot noslēgusies un ka Centrs tagad ir tā jaunais īpašnieks. Sakarā ar šī īpašuma bēdīgo stāvokli, gada sapulce palika ieskatos, ka tas, cik ātri iespējams, būtu jāpārdod, jo tur nepieciešams kapitālsremonts. Tā tirgus vērtība patlaban svārstoties no 120-130,000 dolāru.

Par centra finaciālo pusi ziņoja kasiēris A. Pušpurs, Ienākumos vislielākā summa saziņēta noguldījumos - \$ 27,939, seko telpu ires ar \$ 18,306. Ieskaitot citus mazākus ienākumus, kopējā summa sasniegusi \$ 47,384. Izdevumos visvairāk izmaksāts par remontiem un telpu uzturēšanu - \$ 23,091, apsildīšana un elektrība izmaksājusi \$ 8,221, apdrošināšana \$ 2,656, tālrunis \$ 930. Pavisam kopā izmaksas bijušas \$ 38,255. Var teikt, ka centrs darbojies ar \$ 9,129 atlikumu. Sapemts arī \$ 1,750 ziedojums un jauni aizdevumi devuši \$ 38,000. Atmaksāti \$ 1,500. Iekasēti termiņa ieguldījumi par \$ 145,500. Par \$ 174,650 nopirkta obligācijas un akcijas, kas dos redzami lielākus ienākumus nekā noguldījumi uz vienu vai dažiem gadiem. Ieskaitot dažādos ieguldījumus, akcijas un obligācijas, centra kapitāls šobrīd ir \$ 449,742. Tam pieskaitot trīs piegulošos apbūves gabalus, centra kopējā vērtība ir vismaz otreiz tik liela. Pirms 18 gadiem īpašumu nopirka par \$ 250,000. Pirms 6 gadiem centrā iebūvēja elektrisko celtiņi par \$ 100,000, tika ielikti jauni logi un uzlikts jauns jumta segums.

Par saimniecisko dzīvi ziņoja saimnieks L. Bisenieks, norādot, ka centrs sevi uztur un sedz izdevumus ar ienākumiem no telpu irēm dažādām vietējām organizācijām, ieskaitot dievkalpojumu, sporta nodarbības un bingo vakarus. Nedēļā centrā aprobežoties ap 400 cilvēku.

Biruta Kalace Dāmu komitejas vārdā pateicās visām centra saimniecēm un atbalstītājiem par labo atsaucību un sadraudzību darbu kārtīšanā.

Pārrunās par centra finaciāliem ziņojumiem un pārskatiem izskanēja ierosinājums, lai tajos turpmāk būtu parādīta arī centra kopējā vērtība, tajā ieskaitot 3 apbūves gabalus, kuŗu vērtība ceļas sakarā ar Lašinas pilsētas augšanu. Atskanēja arī pāris piezīmes, ka telpas tagad izīrētas tik plašos apmēros, ka mums pašiem vairs neesot vietas saviem latviskiem sarīkojumiem. L. Bisenieks aprādīja, ka esot vēl dienas, kad centra telpas esot tukšas un pieejamas katram, kas tās vēlas, bet nevarot savienot abas galējības - dabūt brīvas telpas un centru paturēt tikai latviešu sabiedrībai. Lai kaut ko iegūtu, no kaut kā mums jāatsakās.

Sapulce ar pateicības aplausiem sumināja centra valdes darbību un tās lēmumus.

Uzklausot A. Pušpura priekšlikumu, piekrita dot tiesības valdei pacelt līdzšinējo akciju pirkšanai atvēlēto \$ 20,000 summu uz \$ 112,000 vai līdz 25% no Centra rīcības kapitāla. Nepilna gada laikā centrs šādā ceļā nopelnījis ap \$ 9,000 vai 90% no pirkuma cenas plus vēl \$ 1,800 dividendēs.

Lūdza revīzijas komisijas priekšsēdi A. Cauni, ievērojot viņa grāmatveža profesiju, uzņemties grāmatveža pienākumus.

Iemaksājot Centram \$ 1,000 vai aizdodot šādu summu uz 10 gadiem, katrs var kļūt par pilntiesīgu centra biedru. Centra vadība vēl arvien gaida jaunus biedrus. Centrs bija, ir vēl šodien un būs arī rit Montrealas latviešu sabiedriskās dzīves dzīvības uzturētājs, droša pajumte lietainās dienās un laba gaisotne atcerēm, saietiem, piemiņas brīžiem un skuju ceļš pēdējā iesaukšanā nozīmētajiem. Varbūt, ka arī mums pie ieejas centrā vajadzētu būtu jāpiestiprina plāksnīte ar uzrakstu: "Mēs gribam palikt, kas esam - latvieši, mēs gribam paturēt, kas mūsu - savu centru!"

Centra saimnieces pacienāja ar kotletēm, piedevām un bagātu cepumu klāstu. Neizpalika arī pāris glāzes vīna. Un viss, tāpat kā telpas, - par brīvu. □

Skrastiņu Indulis

+ + + + +

MONTREALAS LATVIEŠU SKOLAI 50

Laikā, kad daļa vecākās paaudzes redzami atsvešinājusies no latviešu valodas, jaunā citīgi mēģina to apgūt. To pierādīja plašais un labi apmeklētais, jauki sagatavotais piecdesmitais skolas gada pastāvēšanas sarīkojums uz Rīgas skatiem dekorētās skatuves. To atklāja un vadīja programmas sagatavotāja Daina Vitola. Latvijas karogu ienesa 6. klases skolnieki Jānis Šarbono, Inga Vitola un Kaiva Mateus. Sekoja Latvijas valsts himna.

Jubilejas uzrunu teica skolas pārzine Ināra Paliepa, kas skolu vadījusi 15 pēdējos gadus. Pirmais skolas pārzinis bijis Emīls Mazutis, pēc viņa to vairāk kā 20 gadus vadījis Kazimīrs Deksnis. Toreiz tā ļoti atšķīrās no tās, ko pārņēma Imants Steprāns un vēlāk viņa pati. Pirms 35 gadiem skolā mācījās ap 100 bērnu. skolotāji un skolnieki savā starpā sarunājās labā latviešu valodā, kas bija galvenā sarunu valoda. Šodien skolu apmeklē vairs tikai 25 bērni. Trūkst pareizas latviešu valodas un arī skolotāji ar labām valodas zināšanām. Ja agrāk mājās runājām tikai latviski, tagad daudz ģimenēs tā nu ir angļu vai franču mēle, jo šeit dzimušajai jaunajai paaudzei savas domas ir vieglāk izteikt kādā no šīm oficiālajām Kanadas valodām. Bērnu vecākiem šodien nav viegli pārliecināt bērnus par latviešu valodas saglabāšanas nepieciešamību un tās nozīmi latviešu tautas nākotnei un likt atteikties no citām, viņu uztverē, interesantākām nodarbībām. No agrākajiem 100 bēr-

niem šodien ir maz to, kas spējuši saglabāt latviešu valodu, ko bija apguvuši no saviem vecākiem un latviešu skolas. Vadoties no pieredzes, zinām, ka šodienas jaunā paaudze to spēš vēl mazāk.

Tālāk skolas pārzine paziņoja, ka šogad skolas 8. klasi beidz absolvente Maija Gaile un Māris Kalniņš. Abus uzrunājot, viņa teica: "Maija un Māri, novēlu Jums paturēt un uzlabot Jūsu latviešu valodas zināšanas. Brauciet uz nometnēm, iegūstiet jaunus draugus un piedalieties jauniešu pasākumos citās pilsētās. Brauciet uz Latviju. Jūsu vecāki un mūsu skolas skolotāji Jums ir devuši atslēgu, ar ko var atvērt bagātu garīgo un kultūrālo pasauli, kuŗai Jūs piederat!"

Tad visus uzrunāja absolvente Maija Gaile, pateicoties savai mātei un izsakot prieku par latviešu skolā pavadīto laiku un latviešu valodas apgušanu, kas viņai atvieglinājusi tikšanos ar latviešiem Latvijā. 8. klases audzinātājs Roberts Klaiše abiem skolas beidzējiem pasniedza beigšanas apliecības un grāmatas.

Pasniedzot aploksnes, tos sveica ev.-lut. Trīsvienības draudzes māc. R. Caune, DV Montrealas vanadžu un vanagu vārdā vanadžu priekšniece Ērika Vitiņa, kā arī DV nodaļas izgatavotos Atzinības diplomus par iekļaušanos latviešu vidē. MLB vārdā apsveica agrākais skolas absolvents Dāvids Porietis-Bedards. Bija arī citi apsveicēji un ziedu pasniedzēji abiem skolas beidzējiem.

Bez bērnu dārza, ko vada D. Porietis-Bedards, skolā darbojas 7 klases, kuŗās par skolotājiem strādā Liene Gaile, Ingrida Kalace, Katrīne Kraule, Ināra Paliepa, Kristīne Ortmane, Daina Vitola un Roberts Klaiše.

Kā negaidīts pērkona spēriens bija ilggadīgās pārziņas Ināras Paliepas paziņojums par skolas vadības un skolotājas darba atstāšanu. To droši vien zināja tikai skolotāji un tuvākie viņas draugi. Skolas vārdā viņai sirsniņiem vārdiem pateicās Daina Vitola, pasniedzot trīs rožu dēstu podus kā atzinību par kopīgi, saticībā un čaklā darbā aizvādītajiem 15 gadiem.

Atzinība saņēma arī divi iepriekšējie skolas pārzīņi - Kazimīrs Deksnis un Imants Steprāns, saņemot prāvus ziedu pušķus.

Skolu jubilejā sveicināja: no ev.-lut. Trīsvienības draudzes Dags Demandts, no LNAK Roberts Klaiše, izsakot tās vārdā pateicību arī I. Paliepai; Juris Steprāns no latviešu skolas "Valodiņa" Toronto. Pasniedzot aploksnes: I. Skrastiņš no DV Montrealas nodaļas, V. Paegle no Montrealas latviešu pensionāru apvienības, Andrejs Vītols no Montrealas latviešu organizāciju padomes, Jānis Verners no jauktā koŗa "Atbalss", Jānis Mateus no bērnu nometnes "Tērvete", Otavas latviešu skolas, Toronto latviešu biedrības, kā arī Hamiltonas latviešu skolas. Bija vēl citi apsveicēji. Visiem sirsniņi pateicās Daina Vitola.

Otrā sarīkojuma daļa bija veltīta Rīgai un tās 800 gadu jubilejas gadam. Tas izpaudās gan kokļu skaņās ar 4 mazām koklētājām Kristīnes Ortmanes vadībā, gan ar Maijas Gailēs, Dāvida Porieša-Bedarda un Dainas Vitolas vēsturisko stāstījumu par Rīgu; ar skolnieku Rīgai veltītām deklamācijām, tautas dejām, kā arī triju jauno muzikantu trompetes, saksafona un klarnetes kopīgu mūzicēšanu. Rīgu dziedināja arī Kristīne Ortmane un Katrīna Kraule, bet dziedātājus pavadīja piānists Andrejs Vītols un ģitārists Jānis Mateus. Par Rīgas baltām un nebaltām dienām stāstīja skolotāji Ingrida Kalace un Roberts Klaiše. Netika izlaists barikāžu laiks un tā nozīme Latvijas brīvības atgūšanā. Rīgai veltītie priekšnesumi beidzās ar skolnieku un skolotāju kopīgi dziedāto "Rīga dimd", ģitāres un klavieru pavadījumā. Visiem vēlreiz pateicoties, Jānis Mateus aizvīzināja atceres dalībniekus pa vēstures ceļiem atpakaļ sirmajā Rīgā. Tad skolas vadība aicināja agrāko pārzīņi I.

No kr.: absolvente Maija Gaile, pārzine Ināra Paliepa, vakara vadītāja Daina Vitola un Ruta Leimane

Trīs bijušie skolas pārzīņi: no kr. Imants Steprāns, Ināra Paliepa, Kazimirs Deksnis

Koklētāju grupa un solisti

Steprānu nopūst 50 klinģeņa svecītes. skatot dziesmai "Daudz baltu dienīņu" tika paceltas šampanieša glāzes. Pārsteidza un iepriecināja skolnieku labā atmiņa, "iekaļot" mazajās galviņās tik daudz gaļu dzejoļu, runu un daudziznājuma Rigai tās lielajā 800 gadu atcerē.

Centra apakšējās telpās - kamīna zālē - bija skolnieku

darbu skate, kurā varēja redzēt visu klašu audzēkņu paveikto darbu, sākot ar bērnu dārziņu zīmējumiem līdz domrakstiem, stāstījumiem un aprakstiem par ceļojumu iespaidiem Latvijā. Bija arī plašs fotogrāfiju klāsts par aizvadītajiem 50 gadiem, kas liecināja par plaukšanas un dīlšanas laikiem svešajā zemē.

Neticami daudz pie šī 50 gadu atceres sarīkojuma strādājuši paši skolotāji un skolas labvēļi. Iepriekšējos gadus izdots žurnāls "Vainadziņš" šoreiz bija kļuvis par skaistos vākos tērptu brošūru, kas ar daudzajām fotografijām, dziesmām, uzrunām un stāstiem vēstis nākamajām audzēm par to, ka kādā Kanadas lielpilsētā reiz dzīvoja, strādāja un cerēja čakla un rosīga latviešu bēgļu saime un tās pēcnācēji.

Vai plašais sarīkojums varēja būt labāks? Šķiet, ka gan ne.

Skolotāji un skolas labvēļi bija sarūpējuši bagātīgu auksto galdu, kur bija viss, ko vien sirds vēlējas, ieskaitot siļķīti un kūpinātu lasi, kā arī dažādus cepumus.

Montrealas latviešu sabiedrība daudzina savas latviešu skolas jauno audzi un tās čaklos un rūpīgos skolotājus, kas cenšas iemācīt jaunajai paaudzei mūsu skaisto latviešu valodu.

Paldies!

Indulis Skrastiņš

PENSIONĀRI AR VANAGIEM 8. MAIJA ATCERĒ

Līdzīgi citiem latviešu centriem, abas rosīgākās organizācijas - DV Montrealas nodaļa un pensionāru saime - sākušas kopīgi rīkot mūsu nacionālākās atceres un piemiņas brīžus. Šoreiz pensionāru sarīkojums sākās stundu agrāk kā parasti, jo tika izrādīta video filma par Kurzemes Brāļu kapiem Lestenē, ko V. Paegle bija aizpēmis no DV Kanadas valdes un atvedis, pārbraucot no DV KV delegātu sanāksmes Toronto. Šī filma deva pārskatu par notikumiem Lestenē pagājušā gada rudenī. Redzējām kapu atklāšanu un granītā kaltās skulptūras iesvētīšanu, skatus par leģionāru pārapbedīšanu pie baltā Lestenes dievnama jaunizveidotajos Brāļu kapos, dzirdējām uzrunas un dziesmas. Filmas kvalitāte nav sevišķi augsta. Vai nu tas sakarā ar lietaino laiku, kameras traucējumu vai operātoru kļūdas dēļ, nav zināms. Tai brīžiem trūka asums.

Kurzemes Brāļu kapos jau pārapbedīti 537 kritušie. Tā iepazīnāties ar lielo pasākumu, veco kaņavīru-leģionāru uzņēmību un jau padarīto darbu, lai, līdzīgi I pasaules kara upuriem, arī II pasaules kara lielo kauju cīnītājiem izveidotu savu svētvietu. Tika uzsākta līdzekļu vākšana un uz vietas sazimēja ap \$ 300.

Atceres sarīkojumu atklāja pensionāru apvienības valdes priekšnieks V. Paegle, nolasot prez. K. Ulmaņa vārdus, vēltītus mātei, kā arī pāris dzejoļus. Atbilstošu svētbriķi vadīja māc. R. Caune, tajā iepinot mātes-ģimenes nozīmi un latviešu kaņavīru cīņas par Latvijas brīvību.

Sekoja Induļa Skrastiņa referāts, kurā viņš apskatīja četrus dažāda rakstura notikumus - saistības Mātes dienai ar 8. maiju; Kurzemes cīnītāju piespiesto padošanos, 15. maiju - vienu no gaišākajām Latvijas dienām un tās sasniegumus tikai 6 gadu ilgajā Kārļa Ulmaņa valdīšanas laikā. Kā ceturto referents apskatīja šodienas Latviju, valsts mantas un valstij piederošo īpašumu iztirgošanu un Latvijas vešanu uz pasaules gada tirgu daudz solišanai, kur par iztirgotās mantas īpašnieku kļūst nevis tas, kas vairāk solījis, bet gan tas, kas pratis istajam viram istā laikā pasniegt medusmaizi-kukulīti. *"Gaužām maz kas vairs palicis pāri no tā, kas vēl pieder Latvijai un latviešu tautai. Šodien met kauliņus par vienu no pēdējiem Latvijas īpašumiem - kuģniecību. Latvijas gāzes glabātuves atslēga jau atrodas mūsu lielā Austrumu kaimiņa "žēlīgās" rokās. Gāzes piegādi turpmāk noteiks nevis draudzīgais Francijas-Latvijas vienošanās līgums, bet gan biedri Maskavā, jo Maskavas, zem galda pasniegtā, medus maize bijusi saldāka par Parizes. Auklas gals cilpai, ko ar latviešu čekistu palīdzību Maskava uzbāza galvā Latvijai, arī ir Maskavas rokās",*

norādīja referents. Turpinājumā viņš citēja piezīmes no tautā iecienītā bij. ministru prezidenta Guntara Krasta raksta "Neatkarīgajā" laikrakstā - "Privatizācijas rezultāts - Oligarchija". Latvijā esot izveidojies ļoti šaurs īpašnieku slānis, ko mēs saucam par oligarchiju. Privatizācijas fondā līdz 2000. gada beigām iekasēti tikai nedaudz vairāk par 100 miljonu latu, bet privatizēto (izpārdoto) īpašumu vērtība esot pāri par 3,3 miljardiem latu. Kur palikuši 3,2 miljardi latu, ir jautājums, kas, līdzīgi pazudušajiem 6 miljoniem latu, šķiet, vai kādreiz tiks atbildēti.

Pēc žurnālista Alberta Egliša informācijas, Latvijā esot 3-5% ļoti turīgu, 10% iztikušo un 75-85%, tā sauktie, "reņģu ēdāji", kas dzīvo trūcīgi, no rokas mutē. Latvijas bankas 2000. g. kopā nopelnījušas 40 milj. latu.

"Sā gada 13. maijā Kurzemes Brāļu kapos Lestenē būs plašs atceres sarīkojums, kur tiksies kritušie cīnītāji ar dzīvajiem, lai vēlreiz pēc 56 gadiem kopīgi pārstaigātu Kurzemes lielo kauju laukus. Redzot šodien savu cerību zemi Latviju iztirgotu, nomelnotu un aptraipītu, viltīgas varās bezlikumības pavadā vestu, Kurzemes cīnītājs, rūgtuma pārņemts, jautā: vai par šādu Latviju mēs cīnījamies un kritām?" pasvītroja I. Skrastiņš.

Pensionāru biedrīne Ilga Strautiņa, apsveicot maijā dzimušos ar skaistu vēltījumu nolasišanu, pasniedza kartiņas jubilāriem - Annai Skujiņai, Imantam Steprānam, Ausmai Valterei, Borisam Godiņam, Mārtiņam Salam, Birutai Kalacei, Lūcijai Plūmei, Mildai Ozolai, Ērikam Krūzem Andrai Lagzdiņai, Rolandam Vitiņam un Jānim Smelteram. "Daudz baltu dienīņu" un viņa glāzes pacelšanai sekoja Eižena Reveliņa ar akordeonu pašpavadītš 5 solo skandinājums, no kuņģa viena - "Sauls puķe" bija viņa paša sarakstīta un komponēta.

Tad Augusts Pušpurs humoristiskā garā pastāstīja par Kupravu un kupraviešiem.

Centra saimnieces, Ainas Paegles pārziņā, pacienāja lielo notikumu atceres dalībniekus ar kūkas cepeti, skābiem kāpostiem un bagātīgu klāstu dažādu cepumu. Georgs Strautiņš un Ēriks Skujiņš - ar balto vai sarkano viņu sulu. □

Indulis Skrastiņš

A I C I N Ā J U M S

Pieprasījumi STIPENDIJĀM no Montrealas latviešu organizāciju padomes STIPENDIJU FONDA pieprasāmi rakstiski līdz 2001. g. 26. jūnijam MLOP priekšsēdim Andrejam Vitlam, 105-56th Avenue, Lachine, QC, H8T 3B8.

Padomes dalībnieces - draudzes un organizācijas - laipni lūgtas iemaksāt savus atvēlējumus padomes STIPENDIJU FONDAM un savas \$ 25.- dalības maksas padomē - arī līdz š. g. 26. jūnijam. Maksājumi sūtāmi vai nododāmi padomes kasierim V. Paeglem, 58-8th Avenue, Terrasse Vaudreuil, QC, J7V 3M4.

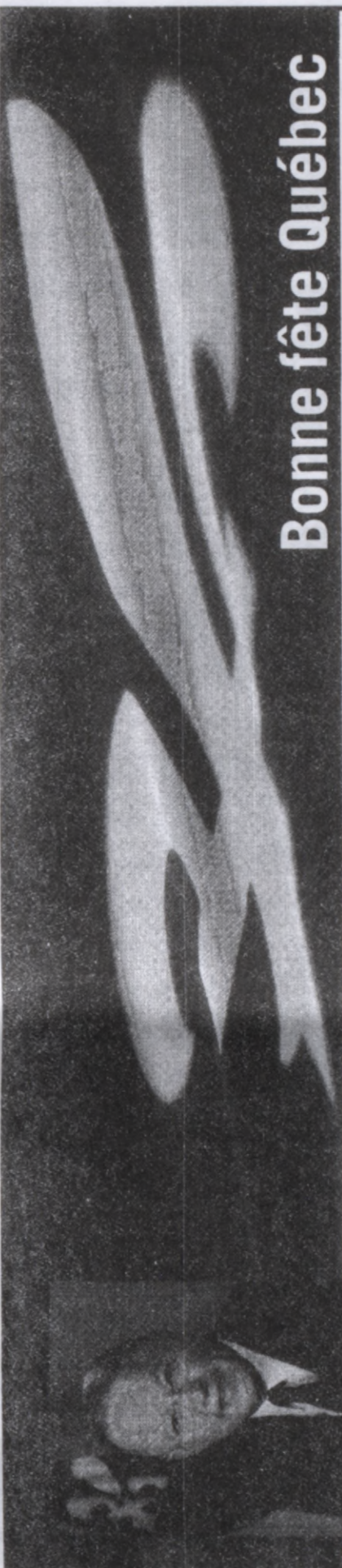
Līdzekļus Stipendiju Fondam var ziedot arī atsevišķas personas un saimnieciski pasākumi.

Padome cer uz Jūsu atsaucību un saka par to iepriekšēju paldies!

Nākamā padomes sēde 26. jūnijā, plkst. 19:30, Latviešu centrā, 3955 Provost ielā, Lašīnā. Piedalīties lūgti visu dalībnieču pārstāvji.

MONTREALAS LATVIEŠU ORGANIZĀCIJU PADOME

Nākamais MLB Ziņotājs iznāks jūlija sākumā un būs dubultnumurs jūlijam un augustam. Aiznākošais arī būs dubultnumurs, vēltīts septembrim un oktobrim. Tādēļ lūdzam līdzstrādniekus iesūtīt materiālus abiem šiem numuriem nekavējoties.

Bonne fête Québec

Journées portes ouvertes « Au service des citoyennes et des citoyens, d'abord et avant tout ! »

Ministère des Relations avec les citoyens et de l'immigration
 Édifice Gérald-Godin, 360, rue McGill, Montréal (Métro Square-Victoria)

20 h à 21 h 30	23 juin 2001
Expositions :	
• « Caravane de la tolérance »	– Une exposition multimédia interactive
• « Encre noire »	– Une exposition sur la littérature noire au Québec
• « Vivre au Québec »	– Immigration et intégration
• « Documents d'époque »	– Directeur de l'état civil
• « Les Publications du Québec... demandez-les à votre libraire »	
• « Il suffit d'y penser »	– Communication-Québec
	24 juin 2001
12 h à 18 h	Invitation grand public
	• Poursuite des expositions à l'édifice Gérald-Godin
	• Animation et ateliers interactifs à la Place d'Youville
12 h 30	Départ du tour guidé « L'Autre Montréal »
13 h à 14 h	Spéctacle du groupe Bagg Street Klezmer Band
14 h	Départ du tour guidé « L'Autre Montréal »
14 h 30 à 15 h 30	Spéctacle du groupe Yousi-Barbara
15 h 30	Départ du tour guidé « L'Autre Montréal »
16 h à 17 h	Spéctacle du groupe Karavane

Renseignements : (514) 873-8624
www.mrci.gouv.qc.ca

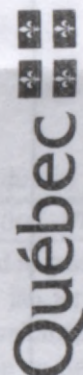
La Fête nationale du Québec est un moment privilégié pour exprimer notre plaisir de vivre ensemble et pour réfléchir sur ce que nous sommes et désirons devenir.

Je vous invite à célébrer le chemin parcouru au cours des derniers siècles et à aborder l'avenir avec toute la confiance et l'audace qui caractérisent notre peuple.

J'offre aux Québécoises et aux Québécois de toutes origines mes meilleurs vœux à l'occasion de notre Fête nationale.

Je vous invite également à participer, les 23 et 24 juin, aux journées portes ouvertes du ministère des Relations avec les citoyens et de l'immigration. Sous le thème « Au service des citoyennes et des citoyens, d'abord et avant tout ! », vous pourrez vous familiariser avec l'ensemble des services offerts à la population. Nous vous attendons en grand nombre !

Bernard Landry
 Premier ministre du Québec

BEZ PĀRMAIŅĀM

MLB gada sapulcē, kas notika 30. maijā, Latviešu centrā, piedalījās tikai 7 biedri. Sapulci vadīja M. Štauers, protokolēja K. Čaks. Vēlēšanās ar aklamāciju ievēlēja visus līdzšinējos darbiniekus: par priekšnieku - M. Štauru, par priekšnieka vietnieku - Robertu Klaiši, par sekretāru - Konstantīnu Čaku, par kasieri un administrātoru - Anitu Porieti-Bedard. Revīzijas komisijā: Elgu Čopu, Elmāru Bardiņu un Valdemāru Ozolu.

Priekšnieka M. Štaura ziņojumu publicēsim nākamajā MLB Ziņotāja numurā. Pēc kasieres A. Porietes ziņojuma, ko bija apstiprinājusi revīzijas komisija 2000./1. darb. gadā iepemti \$ 19,487.54, bet izdoti \$ 24,744.67, dodot \$ 5,257.13 iztrūkumu. Tas radies pāris neparedzētu izdevumu un mazāk ienākušo ziedojumu dēļ. Līdz ar to samazināja 2001./2. gada budžetu uz \$ 19,080 ienākumos uz izdevumos (iepriekšēja darb. gadā - \$ 24,550). Maksājumus atstāja līdzšinējos: iestāšanos maksu \$ 5,

biedru maksu \$ 15 gadā, MLB Ziņotāja abonementa maksu - \$ 35 gadā, biedriem un pensionāriem - \$ 30 gadā. Biedriem, kas ir LNAK dalībnieki, ir iespējams maksāt LNAK dalības maksas caur MLB kasi.

Bibliotēkārs V. Ozols ziņoja, ka grāmatu skaits pieaudzis par 8 un sasniedzis 2001. 12 lasītāji izlasījuši 107 grāmatas (iepr. g. 73). Uz Rēzeknes bibliotēku nosūtīta 5 kastes ar 265 grāmatām. Bibliotēka arvien pieņem grāmatas un cenšas dubultniekus nosūtīt uz Latvijas bibliotēkām.

Sarīkojumu daļas vad. R. Klaiše ziņoja, ka darbinieku un tirgotāju trūkuma dēļ esot bijis jāatsauc izziņotais gadskārtējais tirdziņš, Tas izrādījies par svarīgu faktoru piedzīvotā iztrūkumā. Pārējie sarīkojumi devuši atlikumu un izdevušies labi. Paredzama atkal viesizrāde no Latvijas. Šoreiz uz Montrealu braukšot Rīgas teātra aktieri ar igauņa Jana Tatjes lugu "Brīvais kritiens". Iizrāde paredzēta 21. oktobrī.

R. KASPARSONS

A. APINIS

N. STRUNKE

A. APINIS

"LATVIEŠU KARAVĪRU PALĪDZĪBAS" PROJEKTĒTO MARKU ZĪMĒJUMU KOPIJAS

Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza tās priekšsēdis Elmārs Bārdiņš. Visi dokumenti un ieraksti atrasti labākā kārtībā. Un kā katru gadu tā cildināja kasieres kārtīgo darbu. Kasiere, savkārt, pateicās K. Čakam, kas viņai daudz palīdz ar MLB Ziņotāju abonementu ierakstiem reģistra grāmatā.

Visus ziņojumus pieņēma vienbalsīgi.

Pārrunājot turpmākās darbības jautājumus, atzina, ka jāturpina viesizrāžu un iegājušos sarīkojumu rīkošana.

Par delegātu no MLB puses LNAK 18. padomē no jauna apstiprināja Andreju Vitoli. MLB Ziņotāja redaktora pienākumus turpinās pildīt M. Štauers. MLB organizāciju padomē pārstāvēs R. Klaiše. Kā jau tas bija izlemts pirms pāris gadiem, M. Štauers pārstāvēs MLB 3. Pasaules latviešu biedrību konferencē, kas no 10.-12. augustam notiks Rīgas Latviešu biedrībā, Rīgā.

Pārunas bija lietiskas un nerādīja nekādas domstarpības. Vispārējā atziņa bija, ka darbs turpināms iespēju robežās un ka sabiedrība jāaicina sniegt iespējamo atbalstu tā īstenošanai. □

Šīs lappuses augšdaļā skatiet projektēto latviešu karavīru marku zīmējumu kopijas. Kādā nesenā pastmarku izstādē to neveikli atdarinājumi tika pārdoti it kā lieli retumi Latvijas filatēlisko izdevumu klāstā. Šīs markas nekad nav oficiāli izdotas.

LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAS
PAKALPOJUMU LIKMES PAR TIEŠU NAUDAS
PĀRSŪTĪŠANU UZ UNIBANKU LATVIJĀ:

ASV/KANADAS	ASV/KANADAS
\$100 – 500	\$8.00/ 10.00
\$501 – 10,000	\$16.00/ 20.00
\$10, 001+	\$40.00/ 50.00

Pārsūtījumā adresētā persona var naudu saņemt Unibankas filiālēs visos Latvijas rajonos. Sūtītājam pašam ir jāpaziņo saņēmējam par naudas izsūtīšanu.

Informācija - lūdzu zvaniet (416) 922-2551, jeb rakstiet
Latvian Credit Union, 491 College Street, Toronto, ON M6G 1A5
Kreditsabiedrības birojs slēgts pirmdienās

2001. gadā Rīga svin
800 gadu jubileju.
Dibināšanas atceres svinības
notiks visu gadu.

Jūnijā 6. - 17. *Operas Festivāls*
Jūlijā 27. - 29. *"Deju un dziesmu svētki 800"*
Augustā 17. - 19. *Rīgas 800 gadu svinības*

Rezervējiet laicīgi jūsu

- lidojumus
- viesnīcu
- speciālus Latvijas apskates braucienus

zvaniet
Ilonai Krūminai
vai **Jānim Kravim**

416-322-7414
1-800-268-7442
e-pasts jktravel@on.aibn.com

Goliger's
TravelPlus.

Operated by KRAVIS TRAVEL SERVICES
191 Eglinton Avenue East, #308
Toronto, ON M4P 1K1

COLLINS CLARKE

MACGILLIVRAY
WHITE

Funeral Directors

• 5610 Sherbrooke St. W.,
Montreal — Business Office
514 - 483-1870

FLOWERS
by
Laryanna

MLB ZIŅOTĀJS / ISSN 0227-2433

FAKSA NUMURS 514-457-3496

IZDEVĒJA: Montrealas Latviešu Biedrība, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832
REDAKTORS: Mārtiņš Štaubers, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832, fakss 514-457-3496
ADMINISTRĀTORE: Anita Poriete-Bedard, 113 Highgate Avenue, Pointe Claire, Quebec, Canada H9R 2X5
EKSPEDĪCIJA: Velta Ozols. DARBINIEKI: Elmārs Bārdiņš, Konstantīns Čaks, Ausma Hūns, Valdis Ozols, Aina Paegle, Voldemārs Paegle un citi.

MLB ZIŅOTĀJA ABONEMENTA MAKSA: \$ 35.00 gadā, MLB biedriem, pensionāriem un kara invalīdiem - \$ 30.00 gadā, gaisa pasta piemaksa uz ASV - \$ 6.00, uz citiem kontinentiem \$ 20.00 gadā; atsevišķas burtnīcas maksa - pret \$ 3.00 ziedojumu. PAZIŅOJUMU LAPPUŠU SLEJU MAKSAS: mazākais paziņojums \$ 20.00, 1/4 lpp. - \$ 30.00, 1/3 lpp. - \$ 35.00, 1/2 lpp. - \$ 40.00 pilna lpp. - \$ 65.00; paziņojumu sagatavošanas izdevumi - \$ 20.00; Čeki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda.

MLB ZIŅOTĀJS *iznāk ik mēneša sākumā.* Vasaras mēnešos vai neparedzētos gadījumos iespējams dubultnumurs. Materiāli tekošajam numuram iesūtāmi vai nododami redakcijā līdz ik mēneša 15. datumam. Par izdevumā publicēto rakstu saturu atbild to autori. Redakcija var rakstus isināt. Raksti un vispārējas ziņas nepauz ne MLB valdes, nedz redakcijas, nedz tās darbinieku ieskatus iztirzātos jautājumos. Rakstu autoriem jāuzdod vārds un uzvārds, pilna adrese, telefona numurs un jāparakstās. Redakcija iesūtītos materiālus neuzglabā un nesūta atpakaļ. Anonimus rakstus neievēro.

MONTREAL LATVIAN SOCIETY
ASSOCIATION LETTONE DE MONTREAL

JUNE 2001 JUIN

MONTHLY BULLETIN MLB ZIŅOTĀJS
BULLETIN MENSUEL MLB ZIŅOTĀJS

Envoyé par la Association Lettone de Montréal; Sent by Montreal Latvian Society, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfé, Qué., Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832